

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 26 березня 2019 року № 7-2

ЗВІТ

**про результати аудиту ефективності використання Вищою
радою правосуддя бюджетних коштів на формування
суддівського корпусу та контроль за його діяльністю**

Київ 2019

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
ВСТУП.....	4
I. ОЦІНКА СТАНУ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО, ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩОЇ РАДИ ПРАВОСУДДЯ	4
1.1. <i>Стан нормативно-правового забезпечення</i>	5
1.2. <i>Оцінка стану організаційного забезпечення виконання повноважень Вищої ради правосуддя</i>	15
1.3. <i>Оцінка стану виконання попередніх рекомендацій Рахункової палати</i>	17
1.4. <i>Оцінка стану внутрішнього контролю</i>	18
II. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА ФОРМУВАННЯ СУДДІВСЬКОГО КОРПУСУ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ЙОГО ДІЯЛЬНІСТЮ.....	23
2.1. <i>Оцінка стану планування видатків та напрямів використання бюджетних коштів</i>	23
2.2. <i>Результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів за КПКВК 5981010 «Формування суддівського корпусу та контроль за його діяльністю»</i>	30
2.3. <i>Оцінка стану забезпечення належних умов для виконання повноважень</i>	37
ВИСНОВКИ.....	44
ПРОПОЗИЦІЇ.....	47
Додатки.....	49

ПРЕАМБУЛА

Аудит ефективності використання Вищою радою правосуддя бюджетних коштів на формування суддівського корпусу та контроль за його діяльністю проведено департаментом контролю органів судової влади та правоохоронної діяльності відповідно до Плану роботи Рахункової палати на 2019 рік.

Мета аудиту:

оцінка фактичного стану справ, законності, продуктивності, результативності, економності використання бюджетних коштів, виділених на формування суддівського корпусу та контроль за його діяльністю, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень, стану внутрішнього контролю.

Предмет аудиту:

– кошти державного бюджету за бюджетною програмою «Формування суддівського корпусу та контроль за його діяльністю» (КПКВК 5981010), їх рух (визначення джерел, повнота та своєчасність фінансування, законність і цільове використання, ефективність управління коштами);

– нормативно-правові, розпорядчі, інші акти і документи, які регламентують діяльність Вищої ради правосуддя з формування суддівського корпусу;

– планові, бухгалтерські, фінансові документи, бюджетна, фінансова й статистична звітність та інша довідкова інформація, що прямо чи опосередковано характеризують стан досягнення результативних показників.

Об'єкт аудиту: Вища рада правосуддя.

Критерії оцінки:

щодо оцінки продуктивності: встановлення співвідношення між результатами діяльності об'єкта аудиту і використаними для досягнення таких результатів фінансовими, матеріальними та трудовими ресурсами;

щодо оцінки результативності: встановлення ступеня відповідності фактичних результатів діяльності об'єкта аудиту запланованим результатам;

щодо оцінки економності: встановлення стану досягнення об'єктом аудиту запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу бюджетних коштів або досягнення максимального результату при їх використанні;

щодо оцінки законності:

– встановлення відповідності чинному законодавству управлінських рішень об'єкта аудиту на реалізацію повноважень, визначених Конституцією України, Законом України від 21.12.2016 № 1798 «Про Вищу раду правосуддя» та Законом України від 02.06.2016 № 1402 «Про судоустрій і статус суддів», щодо планування та використання бюджетних коштів;

– дотримання вимог чинного законодавства під час управління наявними фінансовими та матеріально-технічними ресурсами, спрямованими на досягнення результативних показників при виконанні бюджетної програми;

– дотримання законодавства під час придбання товарів, робіт і послуг, здійснення розрахункових операцій за отримані матеріальні цінності, комунальні та інші послуги, виконані роботи відповідно до умов договорів, а також за розрахунками з оплати праці;

щодо оцінки своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень:

– стан своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень щодо предмета аудиту;

– стан внутрішнього контролю за використанням бюджетних коштів і матеріальних цінностей.

Методика проведення аудиту:

об'єкт аудиту перевірявся шляхом вивчення та аналізу нормативно-правових і розпорядчих актів, прийнятих управлінських рішень, даних бюджетної, фінансової та статистичної звітності, первинних документів, а також даних, отриманих на відповідні запити Рахункової палати.

ВСТУП

Конституція України проголошує головним обов'язком держави утвердження і забезпечення прав і свобод людини (частина друга статті 3).

Засобами досягнення цієї мети є утвердження незалежності судової влади, зокрема шляхом її деполітизації, посилення відповідальності судової влади перед суспільством, а також запровадження належних конституційних засад кадрового оновлення суддівського корпусу.

Стратегією реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки, схваленою Указом Президента України від 20.05.2015 № 276 (далі – Стратегія), визначено, що судова реформа передбачає як оновлення законодавства, так і прийняття змін до Конституції України з метою удосконалення конституційних основ правосуддя для практичної реалізації принципу верховенства права і забезпечення кожному права на справедливий судовий розгляд справи незалежним і безстороннім судом.

На виконання Стратегії внесено зміни до Конституції України, згідно з якими утворено новий конституційний орган – Вищу раду правосуддя та визначено його основні повноваження.

Враховуючи актуальність визначення ризиків уповільнення реформування судової системи під час виконання повноважень Вищою радою правосуддя та надання оцінки ефективності використання протягом 2017–2018 років бюджетних коштів на формування суддівського корпусу та контроль за його діяльністю, проведено цей аудит.

I. ОЦІНКА СТАНУ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО, ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩОЇ РАДИ ПРАВОСУДДЯ

1.1. Стан нормативно-правового забезпечення

Відповідно до статті 131 **Конституції України** після внесення Законом України¹ від 02.06.2016 № 1401 (далі – Закон № 1401) змін в Україні діє Вища рада правосуддя (далі – ВРП), яка:

- 1) вносить подання про призначення судді на посаду;
- 2) ухвалює рішення стосовно порушення суддею чи прокурором вимог щодо несумісності;
- 3) розглядає скарги на рішення відповідного органу про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді чи прокурора;
- 4) ухвалює рішення про звільнення судді з посади;
- 5) надає згоду на затримання судді чи утримання його під вартою;
- 6) ухвалює рішення про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя;
- 7) вживає заходів щодо забезпечення незалежності суддів;
- 8) ухвалює рішення про переведення судді з одного суду до іншого;
- 9) здійснює інші повноваження, визначені Конституцією та законами України.

ВРП складається з двадцяти одного члена, з яких десятьох обирає з'їзд суддів України з числа суддів чи суддів у відставці, двох призначає Президент України, двох – обирає Верховна Рада України, двох – обирає з'їзд адвокатів України, двох – обирає всеукраїнська конференція прокурорів, двох – обирає з'їзд представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ.

Порядок обрання (призначення) на посади членів ВРП визначається законом.

Голова Верховного Суду входить до складу ВРП за посадою.

Строк повноважень обраних (призначених) членів ВРП становить чотири роки. Одна й та сама особа не може обіймати посаду члена ВРП два строки поспіль.

Правові засади організації і діяльності ВРП визначено Законом України від 21.12.2016 № 1798 «Про Вищу раду правосуддя» (далі – Закон № 1798), який набрав чинності в основній своїй частині 05.01.2017.

Згідно зі статтею 1 Закону № 1798 ВРП є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади, її **функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування добросовісного та високопрофесійного корпусу**

¹ Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» набрав чинності 30.09.2016, зі змінами.

суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів.

Відповідно до статті 2 Закону № 1798 статус, повноваження, засади організації та порядок діяльності ВРП визначаються Конституцією України, цим Законом і **Законом України від 02.06.2016 № 1402 «Про судоустрій і статус суддів»** (далі – Закон № 1402)². ВРП затверджує регламент Вищої ради правосуддя, положення якого регулюють процедурні питання здійснення нею повноважень.

Згідно із частиною першою статті 21 Закону № 1798 на час виконання повноважень члени ВРП із числа суддів та прокурорів відряджаються до ВРП із збереженням за ними посад, які вони обіймали на момент обрання (призначення) членами ВРП.

Організацію роботи ВРП здійснює Голова ВРП, який обирається з членів ВРП на два роки на засіданні ВРП таємним голосуванням шляхом подання бюлетенів з будь-якою кількістю кандидатур, запропонованих членами ВРП. Рішення про обрання Голови ВРП вважається ухваленим, якщо за нього проголосувало більше половини конституційного складу ВРП (стаття 22 Закону № 1798).

Підпунктом 1 пункту 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України встановлено, що **до утворення ВРП її повноваження здійснює Вища рада юстиції** (далі – ВРЮ). До обрання (призначення) членів ВРП цей орган діє у складі членів ВРЮ протягом строку їх повноважень, але які **не можуть тривати довше, ніж до 30.04.2019**. Обрання (призначення) членів ВРП здійснюється не пізніше 30.04.2019.

Пунктом 4 розділу III «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1798 передбачено, що **ВРП утворюється шляхом реорганізації ВРЮ**.

Довідково. ВРЮ прийняте рішення від 12.01.2017 № 11/0/15-17 «Про реорганізацію Вищої ради юстиції, утворення Комісії з питань реорганізації Вищої ради юстиції та утворення Вищої ради правосуддя і затвердження Порядку здійснення заходів, пов'язаних із реорганізацією Вищої ради юстиції та утворенням Вищої ради правосуддя», відповідно до пункту 2 якого члени ВРЮ набувають статусу члена ВРП та здійснюють повноваження членів ВРП. Пунктом 3 рішення передбачено, що Голова ВРЮ набуває статусу та здійснює повноваження Голови ВРП.

Цим рішенням утворено Комісію з питань реорганізації ВРЮ та утворення ВРП, головою якої визначено Голову ВРЮ Бенедисюка І. М., заступником голови Комісії – керівника секретаріату ВРЮ Пушкаря С. І.; ВРП визначено правонаступником майна, прав і обов'язків ВРЮ та уповноважено Комісію з питань реорганізації ВРЮ та утворення ВРП підписувати передавальний акт ВРЮ. Затверджено Порядок здійснення заходів, пов'язаних із реорганізацією ВРЮ та утворенням ВРП

Пунктом 10 розділу III «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1798 передбачено, що Голова ВРЮ, його заступник набувають статусу та здійснюють повноваження відповідно Голови ВРП, його заступника, визначені цим Законом, **до закінчення строку, на який вони були обрані**.

² Набрав чинності 30.09.2016.

Довідково. Рішенням від 02.02.2017 № 183/0/15-17 «Про обрання заступника Голови Вищої ради правосуддя» ВРП на посаду заступника Голови ВРП обрано члена ВРП Беляневича В. Е., а рішенням від 30.05.2017 № 1335/0/15-17 «Про обрання Голови Вищої ради правосуддя» ВРП на посаду Голови ВРП обрано члена ВРП Бенедисюка І. М.

Регламент ВРП, затверджений рішенням ВРП від 24.01.2017 № 52 / 0/15 – 17 (із змінами), регулює процедурні питання здійснення повноважень ВРП, порядок підготовки, розгляду та прийняття ВРП, її дисциплінарними палатами та іншими органами рішень, а також інші питання діяльності ВРП.

Статтею 1 Закону № 1798 встановлено, що ВРП є юридичною особою, видатки на її утримання визначаються **окремим рядком у Державному бюджеті України**.

Статтею 22 Бюджетного кодексу України, статтею 3 Закону № 1798, статтею 148 Закону України від 02.06.2016 № 1402 «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон № 1402) передбачено **здійснення ВРП функцій головного розпорядника коштів Державного бюджету України** щодо фінансового забезпечення своєї діяльності.

Законом України від **21.12.2016 № 1801** «Про Державний бюджет України на 2017 рік» ВРП затверджено бюджетні призначення за програмою «Формування суддівського корпусу та контроль за його діяльністю» (КПКВК 5981010) за загальним фондом у сумі **133292,7 тис. гривень**.

Законом України від **13.07.2017 № 2137³** внесено зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік», згідно з якими обсяг бюджетних призначень за зазначеною програмою збільшено до **283292,7 тис. гривень**.

Законом України від **07.12.2017 № 2246** «Про Державний бюджет України на 2018 рік» ВРП затверджені бюджетні призначення за програмою «Формування суддівського корпусу та контроль за його діяльністю» (КПКВК 5981010) за загальним фондом у сумі **203227,7 тис. гривень**.

Відповідальним виконавцем цієї бюджетної програми визначено секретаріат ВРП. **Мета бюджетної програми** і у 2017 і у 2018 році – реалізація державної політики щодо забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, **формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів**, додержання норм Конституції і законів України, а також **професійної етики в діяльності суддів і прокурорів**.

Під час аудиту проведено ідентифікацію та оцінку ризиків управління бюджетними коштами з метою врахування їх можливих наслідків для суспільства (додаток 1).

³ «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік»».

Відповідно до частини сьомої статті 27 Закону № 1798 виплата заробітної плати працівникам секретаріату ВРП провадиться за рахунок коштів Державного бюджету України.

Фонд оплати праці працівників секретаріату ВРП формується за рахунок коштів державного бюджету, а також коштів, які надходять до державного бюджету в рамках програм допомоги Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ. **Порядок використання цих коштів, які надходять до державного бюджету, затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням ВРП.**

Станом на 01.01.2019 такого порядку не затверджено, ВРП не подавала його до Кабінету Міністрів України.

Стаття 3 Закону № 1798 визначає **повноваження ВРП**, згідно з якими вона, зокрема:

- 1) вносить подання про призначення судді на посаду;
- 2) ухвалює рішення стосовно порушення суддею чи прокурором вимог щодо несумісності;
- 3) забезпечує здійснення дисциплінарним органом дисциплінарного провадження щодо судді;
- 4) утворює органи для розгляду справ щодо дисциплінарної відповідальності суддів;
- 5) розглядає скарги на рішення відповідних органів про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді чи прокурора;
- 6) ухвалює рішення про звільнення судді з посади;
- 7) надає згоду на затримання судді чи утримання його під вартою чи арештом;
- 8) ухвалює рішення про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя;
- 9) вживає заходів щодо забезпечення авторитету правосуддя та незалежності суддів;
- 10) ухвалює рішення про переведення судді з одного суду до іншого, рішення про відрядження судді до іншого суду того самого рівня і спеціалізації;
- 11) ухвалює рішення про припинення відставки судді;
- 12) погоджує кількість суддів у суді;
- 13) затверджує Положення про Єдину судову інформаційну (автоматизовану) систему, Положення про Державну судову адміністрацію України та типові положення про її територіальні управління, Положення про Службу судової охорони, Положення про проведення конкурсів для призначення на посади державних службовців у судах, органах та установах системи правосуддя, Положення про Комісію з питань вищого корпусу

державної служби в системі правосуддя, Порядок ведення Єдиного державного реєстру судових рішень⁴;

14) погоджує Типове положення про апарат суду, Положення про порядок створення та діяльності служби судових розпорядників;

15) надає обов'язкові до розгляду консультативні висновки щодо законопроектів з питань утворення, реорганізації чи ліквідації судів, судоустрою і статусу суддів, узагальнює пропозиції судів, органів та установ системи правосуддя стосовно законодавства щодо їх статусу та функціонування, судоустрою і статусу суддів;

16) здійснює функції головного розпорядника коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення своєї діяльності; бере участь у визначенні видатків Державного бюджету України на утримання судів, органів та установ системи правосуддя відповідно до Бюджетного кодексу України⁵;

17) затверджує за поданням Державної судової адміністрації України нормативи кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів;

18) погоджує в установленому порядку перерозподіл бюджетних видатків між судами, крім Верховного Суду;

19) призначає на посаду та звільняє з посади Голову Державної судової адміністрації України, його заступників;

20) визначає за поданням Голови Державної судової адміністрації України граничну чисельність працівників Державної судової адміністрації України, у тому числі її територіальних управлінь;

21) здійснює інші повноваження, визначені цим Законом та Законом України «Про судоустрій і статус суддів».

Під час дослідження питання здійснення ВРП повноважень встановлено окремі ризики недосягнення стратегічних цілей щодо формування справедливої та ефективною системи правосуддя та мети бюджетної програми щодо формування доброчесного та високопрофесійного корпусу суддів і контролю за його діяльністю, забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством.

Так, згідно із частиною другою статті 26 Закону № 1798 для розгляду справ щодо дисциплінарної відповідальності суддів ВРП рішенням від 02.02.2017 № 184/0/15-17 утворено три дисциплінарні палати з числа членів ВРП.

⁴ Зміни до пункту 13 частини першої статті 3 будуть внесені з дня початку функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (див. пункт 2 § 2 розділу 4 Закону від 03.10.2017 № 2147).

⁵ Пункт 16 частини першої статті 3 із змінами, внесеними Законом від 06.12.2018 № 2646.

Відповідно до пункту 31 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1402 заяви (скарги) щодо поведінки суддів місцевих та апеляційних судів, отримані Вищою кваліфікаційною комісією суддів України до набрання чинності цим Законом, передаються для розгляду ВРП, якщо на день набрання чинності цим Законом Комісією не прийнято рішення про відкриття або відмову у відкритті дисциплінарної справи.

Згідно з пунктом 32 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1402 заяви (скарги) щодо поведінки суддів Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищого господарського суду України, Вищого адміністративного суду України, а також дисциплінарні справи, порушені ВРЮ до набрання чинності цим Законом, рішення стосовно яких не прийнято, передаються дисциплінарним органам ВРП для розгляду та прийняття рішень.

Аналіз виконання повноваження із **забезпечення здійснення дисциплінарним органом дисциплінарного провадження щодо судді⁶** засвідчив, що зареєстровано та розподілено членам ВРП у 2017 році 15 625 дисциплінарних скарг, з них 4 388 надійшло від Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – ВККСУ).

ВРП у 2017 році прийнято 7 567 рішень за результатами розгляду дисциплінарних скарг, у тому числі 5 952 – про залишення без розгляду дисциплінарних скарг за результатами попереднього аналізу, 1 196 – про відмову у відкритті дисциплінарних справ, 197 – про залишення без розгляду дисциплінарних скарг ухвалами дисциплінарних палат, 131 рішенням відмовлено у притягненні суддів до дисциплінарної відповідальності та закрито дисциплінарне провадження, 91 рішенням притягнуто суддів до дисциплінарної відповідальності.

Слід зазначити, що окремий облік кількості дисциплінарних скарг, які не розглянуто станом на **01.01.2018**, у ВРП не здійснювався.

За 2018 рік зареєстровано та розподілено членам ВРП 20 546 дисциплінарних скарг, з них 11 162 надійшло від ВККСУ.

ВРП у 2018 році прийнято 15 263 рішення за результатами розгляду дисциплінарних скарг, у тому числі 13 598 – про залишення без розгляду дисциплінарних скарг за результатами попереднього аналізу, 1 136 – про відмову у відкритті дисциплінарних справ, 139 – про залишення без розгляду дисциплінарних скарг ухвалами дисциплінарних палат, 220 рішеннями відмовлено у притягненні суддів до дисциплінарної відповідальності та закрито дисциплінарне провадження, 170 рішеннями притягнуто суддів до дисциплінарної відповідальності.

⁶ Стаття 42 Закону № 1798: дисциплінарне провадження розпочинається за скаргою щодо дисциплінарного проступку судді (**дисциплінарна скарга**), поданою відповідно до Закону України "Про судоустрій і статус суддів", або за ініціативою Дисциплінарної палати чи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у випадках, визначених законом.

За даними ВРП, станом на 01.01.2019 не розглянуто **10 238 скарг** щодо дисциплінарного проступку судді.

Згідно з пунктом 2.5 Положення про автоматизовану систему розподілу справ (визначення члена Вищої ради правосуддя – доповідача), затвердженого рішенням ВРП від 16.11.2017 № 3689/0/15-17 (зі змінами), дисциплінарні скарги, які стосуються розгляду однієї судової справи (скарги різних заявників стосовно одного й того самого судді або скарги на суддів різних судових інстанцій, що здійснювали судочинство в одній судовій справі), розподіляються члену ВРП, визначеному автоматизованою системою для перевірки першої такої скарги, перевірка якої членом ВРП не завершена.

Дисциплінарна палата може своїм рішенням об'єднати в одну дисциплінарну справу кілька дисциплінарних справ, які перебувають у її провадженні; ВРП на пленарному засіданні може ухвалити рішення про об'єднання дисциплінарних справ, які перебувають у провадженні різних дисциплінарних палат, і передання їх на розгляд однієї Дисциплінарної палати (частини одинадцята та дванадцята статті 49 Закону № 1798).

Пунктом 12.1 Регламенту встановлено етапи здійснення дисциплінарного провадження:

- попереднє вивчення та перевірка дисциплінарної скарги;
- відкриття дисциплінарної справи;
- розгляд дисциплінарної скарги та ухвалення рішення про притягнення або відмову в притягненні до дисциплінарної відповідальності.

Так, на першому етапі дисциплінарного провадження член ВРП попередньо вивчає та перевіряє скаргу у розумний строк.

До 06.02.2018 цей строк становив 45 днів, але ВРП рішенням від 06.02.2018 № 368/0/15-18 змінила пункт 12.3 Регламенту і встановила, що попередня перевірка дисциплінарної скарги здійснюється доповідачем у **розумний строк**, фактично надавши доповідачам майже необмежену дискрецію⁷ щодо строку перевірки.

Після цього доповідач має або передати скаргу Дисциплінарній палаті на розгляд, або залишити її без розгляду.

Відповідно до частини тринадцятої статті 49 Закону № 1798 Дисциплінарна палата розглядає дисциплінарну справу протягом дев'яноста днів з дня її відкриття. Цей строк може бути продовжений Дисциплінарною палатою не більше ніж на тридцять днів у виключних випадках, у разі потреби додаткової перевірки обставин та/або матеріалів дисциплінарної справи.

Водночас строк, протягом якого палата повинна прийняти рішення за висновком доповідача, **взагалі нічим не визначено**.

⁷ Вирішення посадовою особою або державним органом будь-якого питання на власний розсуд.

Отже, подана до ВРП скарга відразу потрапляє в поле правової невизначеності, оскільки члени ВРП вирішують питання щодо подальшого її розгляду на власний розсуд.

Довідково. У Кодексі адміністративного судочинства вперше здійснено спробу на законодавчому рівні визначити поняття розумного строку. Так, згідно з пунктом 11 статті 4ї розумний строк – **це найкоротший строк розгляду і вирішення адміністративної справи, достатній для надання своєчасного (без невиправданих зволікань) судового захисту порушених прав, свобод та інтересів у публічно-правових відносинах.**

При цьому згідно з частиною одинадцятою статті 109 Закону 1402 дисциплінарне стягнення до судді застосовується **не пізніше трьох років із дня вчинення проступку** без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування судді у відпустці чи здійснення відповідного дисциплінарного провадження.

Аудит засвідчив, що причина тривалого розгляду дисциплінарних скарг – **відсутність нормативно встановленої черговості та строку їх розгляду**, а також неукомплектованість служби інспекторів ВРП, які виконують завдання в межах повноважень члена ВРП, визначених законодавством. Чисельність служби інспекторів станом на 01.01.2019 – 42 шт. од., фактично працює 31 інспектор, вакантні 11 посад.

Таким чином, через відсутність конкретних строків щодо попередньої перевірки дисциплінарних скарг є ризики неналежного забезпечення ВРП виконання повноважень із здійснення дисциплінарного провадження щодо судді, що призводить до соціальної напруги в суспільстві.

Нормативно не визначено вимогу щодо дотримання черговості розгляду дисциплінарних скарг (залежно від часу їх надходження). Аудитом встановлено факти розгляду скарг у строки від 28 днів до понад двох років.

Реєстрацію та автоматизований розподіл скарг, які надійшли від ВККСУ на підставі пункту 31 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1402 у період з 15.11.2016 по 10.01.2017, ВРП розпочато **26.01.2017** та завершено **тільки 05.09.2018**⁸. Таких скарг станом на 01.01.2019 – 15 550, що значно перевищує зазначену у реєстрах ВККСУ кількість, оскільки під час опрацювання матеріалів виявлено дисциплінарні скарги, які не значились у реєстрах.

На час проведення аудиту повністю завершено розгляд **11 419** дисциплінарних скарг, які надійшли з ВККСУ, залишок нерозглянутих – **4 202** одиниці.

У 2018 році згідно з даними автоматизованої системи діловодства ВРП за результатами розгляду **3 045** скарг щодо дисциплінарного проступку судді

⁸ Станом на 01.01.2019 жодної незареєстрованої та нерозподіленої скарги (справи) в управлінні документального забезпечення ВРП не залишилось.

членами ВРП винесено ухвали про залишення цих скарг без розгляду та повернення скаржнику у зв'язку із закінченням строку притягнення до дисциплінарної відповідальності. Скарги надіслано до ВККСУ для долучення до суддівського досьє.

Слід зазначити, що **91 відс. скарг**, які залишено ВРП без розгляду у зв'язку із закінченням строку притягнення до дисциплінарної відповідальності, надійшов від ВККСУ, з них **78 відс. скарг** датовано **2013, 2014, 2015 роками**.

Таким чином, через відсутність нормативно визначених вимог щодо дотримання черговості розгляду дисциплінарних скарг (залежно від часу їх надходження) та оскільки після передачі дисциплінарних скарг від ВККСУ до ВРП пройшло більше двох років, є ризику що частина скарг не буде розглянута (їх повернуть скаржнику у зв'язку із закінченням строку притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів).

Зазначене створило ризику невиконання мети бюджетної програми – реалізація державної політики щодо забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів.

На виконання повноваження щодо *ухвалення рішення про звільнення судді з посади* протягом 2017–2018 років ВРП прийняла 863 рішення про звільнення суддів з посад, з них 450 рішень у 2017 році та 413 рішень у 2018 році.

При цьому станом на 01.01.2019 ВРП не врегульовано питання звільнення **суддів судів, розміщених на тимчасово окупованих територіях**, у тому числі тих, які вчинили істотний дисциплінарний проступок, грубо чи систематично нехтували обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді.

ВРП не володіє інформацією про фактичну чисельність суддів на тимчасово окупованих територіях, яких станом на 01.01.2017 не звільнено з посад.

Водночас за поданням Голови Верховного Суду від 02.01.2018 № 1/0/2-18 про припинення роботи судів в Автономній Республіці Крим, Донецькій та Луганській областях ВРП ухвалила рішення від 25.01.2018 № 182/0/15-18 «Про припинення роботи судів у зв'язку зі стихійним лихом, військовими діями, заходами щодо боротьби з тероризмом або іншими надзвичайними обставинами».

У ВРП не здійснюється збирання статистичних даних про кількість скарг щодо дисциплінарного проступку суддів судів, розміщених на тимчасово окупованих територіях, оскільки такий показник не передбачений формою Зведеної статистичної довідки щодо діяльності ВРП, дисциплінарних палат та секретаріату ВРП, затвердженої розпорядженням ВРП від 06.09.2017 № 59 /0/2 - 17 (зі змінами).

Згідно зі зведеною інформацією ВРП за результатами розгляду скарг і подань на дії суддів, судів розміщених на тимчасово окупованих територіях, у

тому числі від Служби безпеки України, протягом 2017–2018 років ухвалено 15 рішень про звільнення 15 суддів за порушення ними вимог щодо несутимності (стаття 115 Закону № 1402) і 26 рішень щодо звільнення 129 суддів за заявою про відставку або про звільнення з посади за власним бажанням (стаття 116 Закону № 1402).

На виконання повноваження щодо **затвердження за поданням Державної судової адміністрації України нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів ВРП** протягом 2018 року здійснювало листування з ДСАУ щодо доопрацювання цих нормативів. На час здійснення аудиту **нормативи кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів не затверджено.**

На виконання повноваження щодо **погодження в установленому порядку перерозподілу бюджетних видатків між судами, крім Верховного Суду, за інформацією ВРП, надіслано лист від 03.04.2018 № 10950/0/9-18 до Комітету Верховної Ради України з питань бюджету для врегулювання цього питання, оскільки протягом досліджуваного періоду ДСАУ матеріали щодо погодження перерозподілу бюджетних видатків між судами до ВРП не надавала.**

ДСАУ проводила перерозподіл бюджетних видатків між судами без погодження з ВРП згідно з абзацом другим пункту 4¹ розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України, яким визначено: *перерозподіл видатків між розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня у системі Державної судової адміністрації України у межах загального обсягу бюджетних призначень за відповідною бюджетною програмою окремо за загальним та спеціальним фондами державного бюджету здійснюється Державною судовою адміністрацією України.*

Отже, після визначення нових повноважень ВРП у Законі № 1798 цю норму Бюджетного кодексу України не змінено.

Щодо надання обов'язкових до розгляду консультативних висновків про законопроекти з питань утворення, реорганізації чи ліквідації судів, судоустрою і статусу суддів, узагальнення пропозицій судів, органів та установ системи правосуддя щодо законодавства, що унормовує їх статус та функціонування, судоустрій і статус суддів, за результатами розгляду всіх звернень щодо проектів указів Президента України про ліквідацію та утворення у 2017 році судів ВРП ухвалила відповідні рішення, протягом 2018 року підготовлено 8 консультативних висновків.

При цьому працівники секретаріату ВРП фактично відстежують наявність законопроектів, які можуть стосуватися питань утворення, реорганізації чи ліквідації судів, судоустрою і статусу суддів, шляхом моніторингу офіційного веб-сайту Верховної Ради України, тому що чинне законодавство **не містить імперативної норми** щодо обов'язковості подання ВРП законопроектів з питань утворення, реорганізації чи ліквідації судів, судоустрою і статусу суддів для отримання консультативного висновку.

Відповідно, суб'єктами законодавчої ініціативи не надаються ВРП законопроекти з питань утворення, реорганізації чи ліквідації судів, судоустрою і статусу суддів, а отже, нівелюється положення статті 1 Закону № 1798, згідно з якою ВРП є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, що діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади.

Таким чином, нормативно-правова база загалом забезпечує виконання повноважень ВРП щодо формування суддівського корпусу та контролю за його діяльністю. Водночас виконання окремих повноважень ВРП, які є визначальними для забезпечення судової реформи, потребує внесення змін до чинного законодавства, а також унормування внутрішніми документами ВРП порядків, що удосконалюють механізми здійснення повноважень членами ВРП.

1.2. Оцінка стану організаційного забезпечення виконання повноважень Вищої ради правосуддя

Відповідно до частини першої статті 27 Закону № 1798 **організаційне, інформаційно-довідкове та інше забезпечення діяльності ВРП та її органів здійснює секретаріат.**

Розпорядження бюджетними асигнуваннями на утримання і забезпечення діяльності ВРП, загальне керівництво секретаріатом Вищої ради правосуддя відповідно до частини п'ятої статті 22 Закону № 1798 віднесено до повноважень Голови Вищої ради правосуддя.

Згідно із частиною третьою статті 27 Закону № 1798 керівник секретаріату та його заступники призначаються на посади та звільняються з посад ВРП у порядку, встановленому законодавством про державну службу, з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

Структура та організація діяльності ВРП визначається статтею 26 Закону № 1798, якою передбачено, що ВРП діє у пленарному складі, для розгляду справ щодо дисциплінарної відповідальності суддів ВРП рішенням від 02.02.2017 № 184/0/15-17 утворено три дисциплінарні палати з числа членів ВРП.

Відповідно до частин п'ятої та шостої статті 27 Закону № 1798 граничну чисельність працівників секретаріату, в тому числі інспекторів ВРП, затверджено рішенням від 23.03.2017 № 576/0/15-17. **Положення про секретаріат ВРП**, структуру і штатну чисельність затверджено рішенням від 23.03.2017 № 576/0/15-17⁹.

Рішенням від 23.03.2017 № 577/0/15-17 утворено патронатну службу Голови ВРП і заступника Голови ВРП. Рішенням від 23.03.2017 № 578/0/15-17 затверджено штатний розпис ВРП (321 шт. од.), створено службу інспекторів та

⁹ Цим рішенням визнано таким, що втратило чинність, рішення ВРЮ від 21.02.2012 № 336/0/15-12 «Про затвердження Положення про секретаріат Вищої ради юстиції».

підрозділи, на які покладено виконання повноважень, передбачених статтею 3 Закону № 1798. Наказом Голови ВРП від 23.03. 2017 № 64-к зараховано до штату ВРП членів Вищої ради правосуддя.

Рішенням від 05.09.2017 № 2642/0/15-17 збільшено граничну чисельність працівників секретаріату до 301 од., затверджено штат ВРП у кількості 325 штатних одиниць.

Рішенням від 01.02.2018 № 294/0/15-18 затверджено штатний розпис на 2018 рік (у зв'язку із затвердженням нових посадових окладів і необхідністю затвердження нового штатного розпису на 2018 рік).

Структуру організаційно-управлінської побудови ВРП наведено в додатку 2.

Структура та штатна чисельність секретаріату можуть змінюватися ВРП за ініціативою її Голови. Із пропозицією про зміну структури чи штату секретаріату до Голови ВРП можуть звернутися її члени, керівник секретаріату.

Дослідження стану організаційно-кадрового забезпечення ВРП свідчить, що при штатній чисельності ВРП 325 од. станом на 01.01.2018 фактична чисельність становила 230 од., станом на 01.01.2019 – 256 одиниць.

Інформацію щодо чисельності працівників ВРП наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Дані щодо чисельності працівників ВРП за 2017–2018 роки

Працівники ВРП	2017 рік		2018 рік	
	штат	факт	штат	факт
Члени ВРП	20	18	20	18
Патронатна служба	46	17	46	32
Державні службовці	232	173	232	183
Робітники	27	22	27	23
Разом	325	230	325	256

Неукомплектованість штатних посад станом на 01.01.2018 – 95 од., у тому числі інспекторів – 16 од., штат укомплектовано на 70,8 відс., станом на 01.01.2019 – 69 од., у тому числі інспекторів – 11 од., штат укомплектовано на 78,7 відсотка.

Головна причина значної кількості вакансій – відсутність належного приміщення. В адміністративному приміщенні ВРП можна розташувати не більш як 200 осіб, тоді як штатна чисельність ВРП станом на 01.01.2019 – 325 штатних одиниць.

ВРП не дотримано вимог статті 29 КЗпП України, якою встановлено, що обов'язок власника або уповноваженого ним органу визначити працівнику місце, забезпечити його необхідними для роботи засобами: станом на 01.01.2019 у приміщенні ВРП вже розташовувалось 256 працівників, що на 56 чол. більше проектних можливостей будівлі.

Отже, структура і гранична чисельність працівників секретаріату, в тому числі інспекторів ВРП, затверджені відповідно до глави 5 Закону № 1798 у межах коштів, передбачених на їх утримання, і забезпечують виконання повноважень ВРП. Водночас неукомплектованість штатних

посад інспекторів, нестворення для них належних умов праці позначились на строках розгляду дисциплінарних скарг і призвело до значного накопичення на кінець 2018 року нерозглянутих скарг (10 238).

1.3. Оцінка стану виконання попередніх рекомендацій Рахункової палати

Попередній аудит фінансово-господарської діяльності ВРЮ проведено Рахунковою палатою за період 2015–I півріччя 2016 років.

Аналіз виконання рекомендацій Рахункової палати засвідчив, що ВРП вжито відповідних заходів реагування.

З метою недопущення надалі виявлених Рахунковою палатою порушень керівником секретаріату ВРП 08.12.2016 затверджено план заходів і призначено відповідальних за їх виконання.

Керівником секретаріату ВРП видано накази¹⁰ про затвердження положень про структурні підрозділи секретаріату ВРП з метою запобігання недолікам у системі фінансового планування під час підготовки бюджетних запитів та призначено відповідальних виконавців.

На виконання Закону України від 05.07.1994 № 80/94 «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» і Правил забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах¹¹ керівником секретаріату ВРП розпорядженнями від 11.07.2017 № 40/0/2-17 і від 01.02.2018 № 7/0/2-18 «Про затвердження та виконання Плану заходів щодо захисту інформації» затверджено заходи, після виконання яких Державний науково-дослідний інститут спеціального зв'язку та захисту інформації атестатом відповідності від 18.12.2018 № 18206 (дійсний до 18.12.2023) засвідчив, що побудована комплексна система захисту інформації¹² ВРП забезпечує захист інформації згідно з вимогами нормативних документів із технічного захисту інформації.

З метою виконання рекомендацій щодо удосконалення автоматизованої системи діловодства в частині розширення її функціональних можливостей ВРП уклала договори¹³ з ДП «Інформаційні судові системи» на супровід системи електронного документообігу (комп'ютерної програми «Д-3»), яка повинна відповідати вимогам Положення про автоматизовану систему розподілу справ (визначення члена Вищої ради правосуддя-доповідача), затвердженого рішенням ВРП 16.11.2017 № 3689/0/15-17 (зі змінами).

Законом України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» (зі змінами) згідно із зверненням ВРП затверджено 141 255,3 тис. грн видатків на придбання будівлі та оплату гарантійного внеску для участі в аукціоні, але у

¹⁰ Накази від 23.03.2017 № 63-к; від 29.12.2017 № 625-к; від 27.08.2018 № 313-к «Про затвердження положень про структурні підрозділи секретаріату ВРП».

¹¹ Затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 29.03.2006 № 373.

¹² Інформаційно-телекомунікаційна система «Локальна обчислювальна мережа ВРП».

¹³ Договори на послуги за ДК 021:2015 «72260000-5 Послуги, пов'язані з програмним забезпеченням» від 11.07.2017 № 47, від 26.04.2018 № 49.

звітному періоді кошти не використано та повернено до бюджету. Протягом періоду, що підлягав аудиту, додаткові приміщення ВРП не придбано (не орендовано), нові робочі місця для працівників секретаріату не облаштовано.

З метою прийняття з державної до комунальної власності електричного обладнання трансформаторної підстанції ТП 2916¹⁴ виконавчий орган Київської міської ради листом від 27.11.2018 № 001-3859 повідомив ВРП про свою згоду на прийняття до комунальної власності територіальної громади м. Києва відповідного майна та надав копію рішення Київської міської ради від 18.10.2018 № 1912/5976 «Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 15.12.2011 № 844/7080 «Про впорядкування прийняття до комунальної власності територіальної громади міста Києва житлового фонду, гуртожитків, інженерних мереж та об'єктів соціальної інфраструктури». КМДА розпочато процедуру формування складу комісії та визначення балансоутримувача майна комунальної форми власності.

Таким чином, ВРП виконала більшість рекомендацій, наданих Рахунковою палатою за результатами попереднього аудиту, водночас організаційні заходи щодо забезпечення працівників секретаріату ВРП належними приміщеннями не дали очікуваного результату. Питання придбання (оренди) додаткових приміщень залишалось актуальним на час проведення аудиту. Не завершено також процесу передачі обладнання трансформаторної підстанції ТП 2916 у власність територіальної громади м. Києва.

1.4. Оцінка стану внутрішнього контролю

Відповідно до частини третьої статті 26 Бюджетного кодексу України постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062¹⁵ затверджено Основні засади здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів.

Цією ж постановою Кабінетом Міністрів України внесено зміни до постанови від 28.09.2011 № 1001 «Деякі питання утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади», згідно з якими дію Порядку здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту поширено

¹⁴ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1061-р «Про передачу окремого індивідуального визначеного майна у власність територіальної громади м. Києва».

¹⁵ «Про затвердження Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 р. № 1001». На час написання Звіту постанова не набрала чинності.

на всіх головних розпорядників коштів державного бюджету, їх територіальні органи та бюджетні установи, які належать до сфери їх управління.

З метою належної організації роботи ВРП та її органів, керуючись **частиною п'ятою статті 22 Закону № 1785**, наказом ВРП від 22.08.2018 № 90/0/1-18¹⁶ затверджено розподіл повноважень між посадовими особами ВРП і секретаріату ВРП.

Розподіл здійснено щодо питань організації роботи ВРП; визначення виконавців документів і кореспонденції; підпису або затвердження листів, запитів, подань, договорів, інших документів залежно від рівня адресантів і напрямів діяльності ВРП.

Відповідно до пункту 1.1 Положення про секретаріат (далі – Положення) керує секретаріатом та організовує його роботу керівник секретаріату, який є керівником державної служби у ВРП.

Керівник секретаріату ВРП підпорядкований безпосередньо Голові ВРП.

Пунктом 4.2 Положення передбачено права та обов'язки керівника секретаріату, зокрема, *керівник організовує роботу секретаріату, координує діяльність усіх його структурних підрозділів, несе персональну відповідальність за виконання покладених на секретаріат завдань та функцій; здійснює контроль за дотриманням виконавської та службової дисципліни у ВРП; здійснює контроль за виконанням структурними підрозділами секретаріату покладених на них завдань; організовує та контролює дотримання працівниками секретаріату законів України, інших нормативно-правових актів України та виконання ними доручень Голови ВРП, його заступника; видає накази і розпорядження в межах наданих повноважень; виконує за дорученням Голови ВРП інші завдання в межах своїх повноважень.*

Керівник секретаріату **несе відповідальність** за невиконання посадових завдань та обов'язків, бездіяльність або невикористання наданих йому прав, порушення норм етики поведінки державного службовця і обмежень, пов'язаних із прийняттям на державну службу та її проходженням.

Керівник секретаріату має трьох заступників, два з яких – начальники управління. До основних повноважень заступника керівника секретаріату належать:

координація роботи структурних підрозділів, відповідальних за належне використання та збереження державного майна, організацію охорони приміщень ВРП, належну експлуатацію адміністративного будинку (будинків) ВРП, контроль санітарно-технічного стану робочих приміщень, інженерних систем та комунікацій;

забезпечення проведення тендерних процедур у ВРП;

контроль за дотриманням працівниками секретаріату Правил

¹⁶ Цим наказом визнано такими, що втратили чинність, накази ВРП від 03.07.2017 № 59/0/1-17, від 25.09.2017 № 89/0/1-17, від 14.11.2017 № 10/0/1-17 і пункт 2 наказу від 10.05.2018 № 51/0/1-18.

внутрішнього трудового розпорядку і вимог законодавства про охорону праці та пожежну безпеку;

інші повноваження згідно з відповідними актами ВРП та секретаріату.

У разі відсутності керівника секретаріату у зв'язку з відпусткою, відрядженням, тимчасовою непрацездатністю тощо його обов'язки виконує один із заступників, визначений наказом.

Аудитом встановлено, що функції організації і здійснення закупівель товарів, робіт, послуг, необхідних для забезпечення потреб ВРП, управління її майном і **контролю за його використанням** покладено на управління з питань управління майном та контролю за його використанням¹⁷ (далі – управління з питань управління майном) секретаріату ВРП.

До складу управління входять такі структурні підрозділи: відділ закупівель та договірної роботи; відділ управління майном та охорони праці.

Відповідно до положень про ці відділи, затверджених наказом керівника секретаріату ВРП від 23.03.2017 № 63-к, основними завданнями відділів є:

відділу закупівель та договірної роботи – організація та здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб ВРП;

відділу управління майном та охорони праці – організація забезпечення належної експлуатації адміністративної будівлі, приміщень, прилеглої території, інженерних мереж, устаткування, автотранспорту та контроль за якісним виконанням робіт і наданням послуг постачальниками та обслуговуючими організаціями, а також забезпечення пожежної безпеки і гігієни праці.

Управління очолює начальник, якого в установленому порядку призначає на посаду та звільняє з посади Голова ВРП. Начальник управління підпорядковується безпосередньо керівникові секретаріату ВРП (пункти 4.1 і 4.2 Положення про управління).

Наказом ВРП від 08.08.2017 № 65/0/1-17 затверджено Положення про порядок ведення договірної роботи у Вищій раді правосуддя (далі – Положення про договірну роботу), яким визначено, що від ВРП **управління з питань управління майном та контролю** за його використанням секретаріату ВРП (далі – підрозділ договірної роботи) **проводить роботу з підготовки проекту договору або розгляду (опрацювання) проекту договору**, що надійшов від іншої сторони (контрагента).

Договори, які укладаються від імені ВРП, перевіряються юридичною службою – на відповідність законодавству, підрозділом договірної роботи – щодо дієздатності суб'єкта укласти договір, можливості виконання взятих зобов'язань тощо.

Після підготовки (опрацювання) проекту договору підрозділом договірної роботи, а за необхідності відповідальним структурним підрозділом

¹⁷Положення про управління затверджено наказом керівника секретаріату ВРП від 23.03.2017 № 63-к.

проект договору подається в паперовій формі підрозділом договірної роботи або відповідальним структурним підрозділом на погодження (візування) до фінансово-економічного управління секретаріату ВРП; сектору внутрішнього аудиту секретаріату ВРП; правового управління секретаріату ВРП; заступника керівника секретаріату ВРП; керівника секретаріату ВРП (у разі підписання договору Головою ВРП або заступником Голови ВРП).

Аналіз укладених ВРП протягом 2017–2018 років договорів із постачальниками товарів, робіт, послуг засвідчив окремі випадки визначення підрозділом договірної роботи та відповідальними структурними підрозділами ВРП предметів договорів за некоректними кодами ДК 021:2015.

Наприклад, між ВРП і ТОВ «Агенція груп – 1» укладено договір від 28.02.2017 за № А-03/17/ТО на загальну суму 60,0 тис. грн про надання послуг щодо технічного обслуговування системи пожежної сигналізації. Предмету договору присвоєно код ДК 021:2015 50320000-4 *«Послуги з ремонту і технічного обслуговування персональних комп'ютерів»*. Водночас для цього предмета закупівлі існує більш коректний код ДК 021:2015 – 50410000-2 *«Послуги з ремонту і технічного обслуговування вимірювальних, випробувальних і контрольних приладів»*.

При цьому фактів порушень чинного законодавства при проведенні тендерним комітетом ВРП¹⁸ протягом 2017–2018 років процедур закупівель товарів, робіт, послуг під час аудиту не виявлено.

Аудитом встановлено, що основні завдання та функціональні обов'язки бухгалтерської служби, повноваження її керівника визначені Положенням про Фінансово-економічне управління секретаріату ВРП, затвердженим наказом ВРП від 23.03.2017 № 63-к (далі – Положення про управління).

Відповідно до Закону України від 16.07.1999 № 996 *«Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»* (зі змінами) (далі – Закон № 996), *Типового положення про бухгалтерську службу бюджетної установи*, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.01.2011 № 59, *Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі* (далі – НП(С)БО) затверджено *положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку на 2017 і 2018 рік*¹⁹ (далі – Положення про облікову політику).

Протягом періоду, що підлягав аудиту, бухгалтерський облік всіх господарських операцій здійснювався відповідно до затвердженої облікової політики за меморіально-ордерною формою обліку з використанням комплексної системи автоматизації фінансово-економічної діяльності ВРП «Парус-Бюджет» (версія 7) у 2017 році та комп'ютерної програми «Система

¹⁸ Склад тендерного комітету ВРП затверджено наказом Голови ВРП від 14.04.2017 № 30/0/1-17. Положення про тендерний комітет затверджено наказом Голови ВРП від 11.05.2017 № 32/0/1-17.

¹⁹ Накази ВРП від 11.04.2017 № 28/0/1-17 і від 06.03.2018 № 24/0/1-18 (визнано таким, що втратив чинність, наказ ВРП від 11.04.2017 № 28/0/1-17) відповідно.

управління бюджетною установою Афіна» у 2018 році. Оформлення та подання первинних документів здійснювалось згідно з вимогами *Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку*, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88, у строки, визначені *графіком документообігу ВРП*.

Пунктом 4 Положення про облікову політику визначено відповідальних за ведення бухгалтерського обліку. Відповідно до частини третьої статті 8 Закону № 996 відповідальність за стан бухгалтерського обліку та фінансової звітності покладено на Голову ВРП.

Головний бухгалтер є відповідальним за забезпечення дотримання встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання і подання в установлені строки фінансової, бюджетної та іншої звітності; відображення на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій; перевірку, візування документів, що є підставою для приймання та видачі товарно-матеріальних цінностей і коштів, фінансових зобов'язань, господарських договорів.

Відповідальність за несвоєчасне складання первинних документів і недостовірність відображених у них даних покладено на посадових осіб ВРП, які склали та підписали такі документи.

Внутрішній контроль, запобігання фактам незаконного, неефективного та нецільового використання бюджетних коштів здійснюється самостійним структурним підрозділом секретаріату ВРП, на який покладено відповідні завдання (пункт 3.5 Положення про облікову політику).

Згідно з розділом 1 Положення про сектор внутрішнього аудиту секретаріату ВРП, затвердженого наказом керівника секретаріату ВРП від 23.03.2017 № 63-к, сектор внутрішнього аудиту (далі – сектор) є самостійним структурним підрозділом секретаріату, підпорядковується керівникові секретаріату ВРП і підзвітний Голові ВРП.

Пунктом 2.1 Положення визначено, що **основним завданням сектору** є надання Голові ВРП та керівникові секретаріату ВРП об'єктивних і незалежних висновків та рекомендацій щодо *функціонування системи внутрішнього контролю у ВРП та її удосконалення; удосконалення системи управління; запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів; запобігання виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності ВРП*.

Сектор планує, організовує та проводить внутрішні аудити, документує їх результати, готує аудиторські звіти, висновки та рекомендації за результатами проведених внутрішніх аудитів, здійснює моніторинг результатів впровадження аудиторських рекомендацій. За дорученням Голови ВРП або керівника секретаріату ВРП здійснює позапланові внутрішні аудити, подає Голові ВРП та керівникові секретаріату ВРП аудиторські звіти і рекомендації для прийняття ними відповідних управлінських рішень.

Згідно із затвердженими піврічними планами роботи сектором у 2017 році проведено п'ять контрольних заходів, у 2018 році – сім. Зокрема, надано оцінку стану дотримання норм чинного законодавства при плануванні, виконанні та звітуванні про виконання бюджетної програми; ведення бухгалтерського обліку необоротних активів та їх збереження; розрахункової дисципліни та виконання господарських угод, взяття на облік зобов'язань; розрахунків з підзвітними особами; дотримання норм чинного законодавства щодо роботи зі зверненнями громадян і запитами на інформацію, а також іншим напрямом.

Під час аудитів встановлено окремі випадки недотримання вимог законодавства. З огляду на те, що виявлені порушення та факти мали обмежений вплив на стан фінансово-господарської діяльності ВРП, за результатами аудитів надано умовно-позитивні висновки.

У піврічних звітах про результати діяльності сектору надано інформацію щодо прийнятих керівником секретаріату ВРП внутрішніх розпорядчих документів і наданих рекомендацій за результатами аудиту.

Таким чином, система внутрішнього контролю та облікова політика у ВРП нормативно закріплені в локальних нормативних актах і забезпечують надання керівництву неупередженої інформації з проблемних питань для подальшого прийняття відповідних управлінських рішень.

Водночас результати проведеного контрольного заходу у ВРП засвідчують необхідність посилення внутрішнього контролю за формуванням показників паспорта бюджетної програми, обґрунтованістю розрахунків потреби в бюджетних коштах, використанням коштів на інформатизацію.

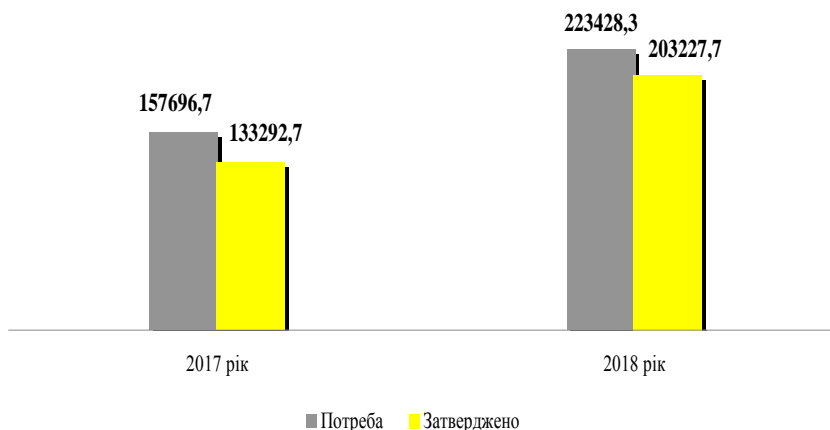
II. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА ФОРМУВАННЯ СУДДІВСЬКОГО КОРПУСУ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ЙОГО ДІЯЛЬНІСТЮ

2.1. Оцінка стану планування видатків та напрямів використання бюджетних коштів

Згідно з пунктом 16 частини першої статті 3 Закону № 1798 ВРП здійснює функції головного розпорядника коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення своєї діяльності.

Діаграма 1 відображає співвідношення обсягів бюджетних призначень ВРП за КПКВК 5981010, затверджених законами України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» (без змін) та «Про Державний бюджет України на 2018 рік» (без змін), і розрахункової потреби ВРП.

Діаграма 1. Співвідношення обсягів бюджетних призначень за КПКВК 0501020 до розрахункової потреби, тис. грн

Як видно з діаграми, бюджетні призначення ВРП за КПКВК 5981010 на 2017 і 2018 роки затверджено відповідно у розмірі 84,5 і 91 відс²⁰ до обрахованої потреби. Загалом порівняно з 2017 роком обсяг бюджетних призначень на формування суддівського корпусу та контроль за його діяльністю у 2018 році збільшився на 52,5 відсотка²¹.

Таким чином, аудитом встановлено позитивну динаміку в забезпеченні протягом 2017–2018 років потреби ВРП у бюджетних коштах.

Аналіз розрахунків обсягів видатків, які обґрунтовують показники бюджету, що включаються до бюджетного запиту, засвідчив, що ВРП в цілому дотримувалися вимоги Інструкції з підготовки бюджетних запитів, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2012 № 687, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26.06.2012 за № 1057/21369 (далі – Інструкції № 687).

Водночас встановлено окремі недоліки, зокрема ВРП не дотримано вимог абзацу шостого пункту 3.5 розділу II Інструкції № 687, оскільки окремі показники результату²² у бюджетному запиті:

- не характеризують прогресу в досягненні стратегічних цілей у середньостроковому періоді;
- не забезпечують можливості відстеження досягнення стратегічних цілей

²⁰ Бюджетними призначеннями на 2018 рік забезпечено 100 відс. розрахованої ВРП потреби за КПКВК 2111 «Заробітна плата» у сумі 160 327,0 тис. гривень.

²¹ Таке зростання потреби в бюджетних коштах переважно пояснюється збільшенням фонду оплати праці державних службовців з 33 002,0 до 73 618,1 тис. грн, а також необхідністю облаштування та утримання додаткового приміщення площею 4 900 м², яке планувалося придбати у 2017 році.

²² Це кількісні та якісні показники, які характеризують рівень досягнення головним розпорядником бюджетних коштів стратегічних цілей, дають можливість найбільш повно оцінити діяльність головного розпорядника та стан галузей (сфер його діяльності) у плановому і наступних за плановим двох бюджетних періодах.

у динаміці та порівнянності показників результату за роками.

Зокрема, бюджетний запит ВРП не містить інформації про динаміку розгляду скарг щодо дисциплінарного проступку судді.

При підготовці розрахунків до бюджетного запиту враховано рівень інфляції та прогнозованих цін на товари, роботи і послуги, а також фактичних витрат на товари і послуги за попередні бюджетні періоди.

Слід зауважити, що в бюджетних запитах на 2017–2019 роки не зазначалось потреби на придбання приміщень.

Довідково. У 2017 році ВРП звернулася до Мінфіну листом від 17.01.2017 № 303/0/9-17 про збільшення видатків загального фонду державного бюджету на 150 000 тис. грн, з яких 133 255,3 тис. грн передбачалось для придбання будівлі загальною площею 4 285,7 м² за адресою: м. Київ, проспект Перемоги, буд. 41. Законом України від 13.07.2017 № 2137 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» ВРП збільшено видатки розвитку загального фонду державного бюджету на 150 000 тис. гривень.

На 2018 рік заплановано кошти для оплати оренди додаткових приміщень державної чи комунальної форми власності, а також передбачено кошти на оплату комунальних послуг і поточного ремонту орендованих приміщень.

Спільними наказами Міністерства фінансів України і ВРП²³ затверджено паспорти бюджетної програми за КПКВК 5981010 «Формування суддівського корпусу та контроль за його діяльністю» з обсягом бюджетних призначень із загального фонду на 2017 рік – 283 292,7 тис. грн (із змінами); на 2018 рік – 203 227,7 тис. гривень.

Мета бюджетної програми як у 2017, так і у 2018 році однакова – реалізація державної політики щодо забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, **формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів**, додержання норм Конституції і законів України, а також **професійної етики в діяльності суддів і прокурорів**.

Бюджетна програма на 2017 рік передбачала 6 завдань: 1) **внесення подань** про призначення суддів на посаду, переведення та відрядження суддів; 2) **ухвалення рішень** про порушення суддями чи прокурорами вимог щодо несумісності; 3) **здійснення дисциплінарних проваджень** щодо суддів; 4) **розгляд скарг** на рішення відповідних органів про притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів чи прокурорів; 5) **ухвалення рішень** про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя, звільнення суддів з посади, припинення відставки суддів; 6) **ухвалення рішень** про надання згоди на затримання суддів, утримання їх під вартою чи арештом. Бюджетна програма на 2018 рік, крім цих 6 завдань, містила «**ухвалення рішень** про переведення судді з одного суду до іншого, відрядження судді до іншого суду».

²³ Спільні накази Міністерства фінансів України і ВРП на 2017 рік від 10.02.2017 № 10/0/1-17/73, від 20.09.2017 № 88/0/1-17/79, на 2018 рік від 30.01.2018 № 10/0/1-18/55.

Аналіз завдань бюджетної програми засвідчив, що їх перелік відповідав повноваженням ВРП, визначеним статтею 131 Конституції України та статтею 3 Закону № 1798 у редакції станом на момент складання паспорта бюджетної програми на 2017 і 2018 роки.

Дослідженням стану формування і виконання результативних показників затрат, продукту, якості та ефективності, які характеризують виконання бюджетної програми, і перевіркою звітів про виконання паспортів бюджетної програми щодо їх достовірності та відповідності фактично досягненим результативним показникам встановлено, що паспортом бюджетної програми за КПКВК 5981010 на 2017 рік (зі змінами) визначено 4 напрями використання бюджетних коштів, один з яких (**«На придбання приміщення»**) не виконано в повному обсязі на загальну суму 133 255,3 тис. грн; у паспорті бюджетної програми на 2018 рік визначено один напрям використання бюджетних коштів – «На забезпечення виконання функцій та завдань, покладених на ВРП», який виконано на 95,5 відсотка.

Згідно із звітом про виконання паспорта бюджетної програми на 2017 рік за КПКВК 5981010 із 30 затверджених результативних показників три не виконано повністю (*один, який входив одночасно до групи продукту, ефективності та якості щодо придбання адмінбудівлі, яке не відбулося, за поясненням ВРП, через невідповідність початкової ціни вимогам заставодержателя та недосконалість законодавства у сфері придбання нерухомості бюджетною організацією*) та 11 виконано частково внаслідок об'єктивних причин, пов'язаних зі змінами чинного законодавства.

Значна сума невиконання становила за напрямом **«На забезпечення виконання функцій та завдань, покладених на ВРП»** – **18 491,4 тис. грн** (затверджено 147 037,4 тис. грн видатків, використано 128 546,0 тис. гривень).

Протягом 2017 року проводились реорганізаційні та кадрові зміни в складі ВРП, завдання бюджетної програми виконував неповний склад ВРП, зокрема із 21 члена ВРП, передбаченого Законом № 1798, в першому кварталі обрано та працювало 15, а із середини березня – 19 членів ВРП.

У зв'язку із зазначеним вище не виконано в повному обсязі у 2017 році результативні показники **продукту** «Кількість здійснених дисциплінарних проваджень» (із запланованих 11 000 дисциплінарних проваджень розглянуто 7 565 (68,8 відс.)) і **ефективності** «Кількість здійснених дисциплінарних проваджень із розрахунку на 1 члена ВРП» (із запланованих 524 дисциплінарних проваджень здійснено 378 (71,7 відсотка)).

Водночас перевиконано показник **продукту** «Кількість актів, прийнятих ВРП» (із запланованих 2 250 актів прийнято 4 326 (192,3 відс.)), оскільки положеннями Закону № 1798, що набрав чинності з 05.01.2017, розширено повноваження ВРП.

Відповідно до звіту про виконання паспорта бюджетної програми на 2018 рік за КПКВК 5981010 із затверджених 26 результативних показників 12 виконано частково через складну процедуру оцінювання, призначення, переведення та відрядження суддів, у якій, крім ВРП, бере участь ВККСУ.

Як наслідок не виконано в повному обсязі у 2018 році результативних показників **продукту**:

- «Кількість матеріалів щодо внесення подань про призначення судді на посаду, переведення судді, відрядження судді, що перебувають на розгляді» та «Кількість розглянутих матеріалів щодо внесення подань про призначення судді на посаду, переведення судді, відрядження судді» (із запланованих відповідно 4 300 і 4 215 од. виконано 1 755 (40,8 відс.) і 1 403 од. (33,3 відс.));

- «Кількість матеріалів щодо переведення судді, відрядження судді, що перебувають на розгляді» та «Кількість розглянутих матеріалів щодо переведення судді, відрядження судді» (із запланованих відповідно 2 435 і 2 420 од. виконано 1 327 (54,5 відс.) і 225 од. (9,3 відсотка)).

Це вплинуло на виконання показників **ефективності** «Кількість розглянутих матеріалів щодо внесення подань про призначення судді на посаду, переведення судді, відрядження судді із розрахунку на 1 члена ВРП» та «Кількість розглянутих матеріалів щодо переведення судді, відрядження судді із розрахунку на 1 члена ВРП» (із запланованих відповідно 200 та 115 од. виконано 78 (39 відс.) і 115 од. (11,3 відс.)) та **якості** «Питома вага прийнятих рішень про переведення судді, відрядження судді у загальній кількості розглянутих матеріалів» (із запланованих 99 відс. виконано 72 відсотки).

У зв'язку з необранням повного складу членів ВРП та незаповненням вакантних посад секретаріату не виконано у 2017 і 2018 роках два показники **затрат**, що характеризують середньорічну чисельність штатних одиниць.

З метою забезпечення цільового та ефективного використання бюджетних коштів протягом усього строку реалізації бюджетної програми, розроблення плану діяльності, бюджетного запиту на плановий та два бюджетні періоди, що настають за плановим, здійснення аналізу виконання результативних показників паспорта бюджетної програми і керуючись Загальними вимогами до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 10.12.2010 № 1536 «Про результативні показники бюджетної програми» (із змінами і доповненнями), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.12.2010 за № 1353/18648 (далі – Загальні вимоги № 1536), наказами Голови ВРП (ВРЮ) від 29.01.2016 № 3/0/1-16, від 31.01.2017 № 6/0/1-17 (із змінами) і від 29.05.2018 № 58/1-18 затверджувались результативні показники виконання бюджетної програми на 2017–2019 роки.

Аудитом встановлено, що ВРП під час складання бюджетного запиту на 2017 рік, складання та затвердження паспортів бюджетної програми на 2017, 2018 і 2019 роки не дотримувалась включення в повному обсязі до бюджетної програми результативних показників, які затверджені її наказами.

Аналіз результативних показників виконання бюджетної програми, затверджених наказами Голови ВРП (ВРЮ) на 2017–2018 роки та включених до бюджетного запиту на 2017 рік, паспортів бюджетної програми на 2017–2018 роки, затверджених спільними наказами Голови ВРЮ (ВРП) та Міністра фінансів України, **засвідчив невідповідності у показниках** бюджетного запиту

на 2017 рік за дев'ятьма показниками продукту, п'ятьма показниками ефективності та двома показниками якості; паспорта бюджетної програми на 2017 рік за трьома показниками продукту та ефективності, двома показниками якості; паспорта бюджетної програми на 2018 рік за шістьма показниками продукту, трьома показниками ефективності, трьома показниками якості.

Згідно із Загальними вимогами №1536 **результативні показники поділяються** на показники затрат, продукту, ефективності та якості; **мають відповідати критеріям** реалістичності, актуальності, суспільної значущості, а також **характеризувати** реалізацію кожного напрямку використання бюджетних коштів. **Головні розпорядники бюджетних коштів застосовують ті результативні показники, які найкраще характеризують ступінь досягнення поставленої мети та виконання бюджетної програми.**

Відповідно до пунктів 7 і 8 Загальних вимог №1536 головні розпорядники забезпечують достовірність результативних показників та точність їх розрахунку; розробляють методику розрахунку для результативних показників, що потребують методологічних роз'яснень їх змісту (пункт 7); визначають результативні показники в бюджетному запиті при підготовці пропозицій до проекту державного бюджету, паспорті бюджетної програми, звітах про виконання паспорта бюджетної програми. При визначенні результативних показників у паспорті бюджетної програми використовується інформація щодо результативних показників, наведена в бюджетному запиті, із врахуванням бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України на відповідний бюджетний період (пункт 8).

Наказом Голови ВРП від 29.05.2018 № 58/0/1-18 затверджено результативні показники виконання бюджетної програми ВРП «Забезпечення належного функціонування незалежної судової влади», які включають кількість прийнятих актів щодо призначення судді на посаду, переведення та відрядження судді.

У **Стратегії** реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки, схваленій Указом Президента України від 20.05.2015 № 276/2015, **зазначено, що передумовою реформи є невиконання системою правосуддя поставлених завдань.** Одним з основних чинників такої ситуації визначено недосконалість кадрового планування в системі судової влади.

У вирішенні кадрових питань у судовій системі відповідно до чинного законодавства безпосередньо беруть участь:

- ВККСУ, до повноважень якої, зокрема, належить ведення обліку даних про кількість посад суддів у судах, у тому числі вакантних, проведення добору кандидатів для призначення на посаду судді, внесення до ВРП рекомендацій про призначення кандидата на посаду судді, переведення судді;

- ВРП, до повноважень якої, зокрема, належить внесення подання Президентові України про призначення на посаду судді, ухвалення рішень про переведення, в тому числі відрядження суддів. **Зазначені повноваження ВРП**

здійснює виключно на підставі та в межах відповідної рекомендації ВККСУ;

- Президент України, до повноважень якого належить прийняття указу про призначення на посаду судді.

Водночас результативні показники, які характеризують ступінь досягнення поставленої мети бюджетної програми ВККСУ, затверджуються головним розпорядником бюджетних коштів – ДСАУ у бюджетній програмі 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя». Серед цих показників відсутні показники, які б характеризували діяльність ВККСУ безпосередньо в частині внесення рекомендацій до ВРП щодо призначення та переведення, в тому числі відрядження суддів, тобто діяльність із заповнення суддівських посад.

З метою належного визначення кількісних значень відповідних результативних показників паспорта бюджетної програми на 2017 і 2018 роки ВРП зверталася листами до ВККСУ та ДСАУ з проханням надати відповідну інформацію. ВККСУ повідомила про відсутність такого прогнозування у 2017 та 2018 роках, ДСАУ поінформувала, що до паспорта її бюджетної програми за КПКВК 0501020 на 2019 рік будуть включені результативні показники діяльності ВККСУ, які стосуються лише процесу кваліфікаційного оцінювання.

За таких обставин результативні показники бюджетної програми ВРП у 2017–2018 роках не могли повною мірою висвітлювати кількісні і якісні характеристики результатів, що мають бути досягнуті у відповідному бюджетному періоді, бути достатньо реалістичними та актуальними, оскільки їх планують на основі принципу аналітичного дослідження згідно з існуючими у ВРП статистичними даними та шляхом порівняння у звітному періоді таких даних з даними попередніх аналогічних періодів.

Водночас результативний показник, який характеризує оновлення суддівського корпусу, не є комплексним, тому що базується на дослідженні внутрішніх документів ВРП і не враховує результатів діяльності ВККСУ.

Актуальним є питання взаємодії ВРП і ВККСУ щодо удосконалення кадрового планування в системі судової влади. При визначенні результативних показників бюджетної програми ВРП необхідно підвищити рівень координації та консультацій з ВККСУ та ДСАУ.

Слід відзначити, що ВРП під час досягнення мети та виконання завдань паспорта бюджетної програми діяла відповідно до статей 126, 127, 131 Конституції України, статей 36, 37, 39, 40, 42-56, 70-71 Закону № 1798, статей 106-111, 112-118, 125 Закону № 1402, Регламенту ВРП, затвердженого рішенням ВРП від 24.01.2017 № 355/0/15-15 (із змінами), в яких не конкретизовано строків розгляду матеріалів про призначення кандидатів на посаду судді, переведення (відрядження) судді до іншого суду, окремих матеріалів щодо звільнення судді з посади за загальними обставинами тощо.

Разом з тим при підготовці пропозицій до проекту державного бюджету,

паспорта бюджетної програми та звіту про його виконання **необхідно враховувати, що результативні показники** мають орієнтуватись на результат і характеризувати хід реалізації бюджетної програми, ступінь досягнення мети та виконання визначених завдань²⁴.

Таким чином, результативні показники бюджетної програми ВРП у 2017–2018 роках неповною мірою висвітлювали кількісні і якісні характеристики результатів, що повинні бути досягнуті у відповідному бюджетному періоді. Для обчислення результативних показників ефективності та якості потрібно розробити відповідну методику розрахунків.

2.2. Результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів за КПКВК 5981010 «Формування суддівського корпусу та контроль за його діяльністю»

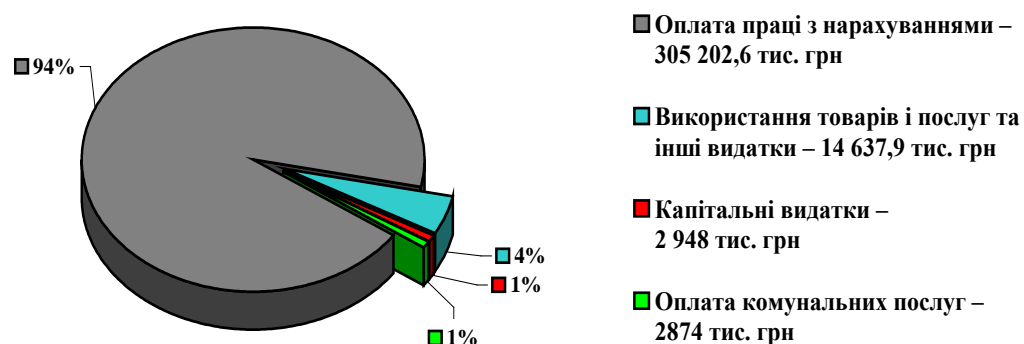
Кошторис на 2017 рік за бюджетною програмою 5981010 (зі змінами) затверджено в сумі 283 292,7 тис. грн, на 2018 рік – 203 227,7 тис. гривень.

Розрахунки ВРП до кошторисів обґрунтовано за кожним кодом економічної класифікації видатків і деталізовано за видами та кількістю товарів (робіт, послуг), як визначено постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ».

Всього на забезпечення діяльності ВРП на 2017–2018 роки (зі змінами) за КПКВК 5981010 при затверджених асигнуваннях загального фонду в сумі **486 520,4 тис. грн** касові видатки становила **325 662,6 тис. грн** (у 2017 році – 131 494,1 тис. грн, або **46,4 відс.** затверджених асигнувань, у 2018 рік – 194 168,5 тис. грн, або **95,5 відсотка**). У 2018 році за спеціальним фондом надходження становили 2,6 тис. грн від задачі металобрухту.

Структуру касових видатків за 2017–2018 роки відображає діаграма 2.

Діаграма 2. Структура касових видатків ВРП у 2017–2018 роках

²⁴ Пункт 3 Загальних вимог № 1536.

Як показано на діаграмі, 94,0 відс. проведених видатків (305 202,6 тис. грн) спрямовано на оплату праці з нарахуваннями; 4,0 відс. (14 637,9 тис. грн) використано на придбання товарів і послуг та інші видатки, у тому числі на придбання матеріалів, інвентарю – 6 164,0 тис. грн; на оплату послуг – 8 314,9 тис. грн, на відрядження – 72,2 тис. грн; інші – 86,9 тис. гривень.

Дані щодо використання коштів загального фонду ВРП у 2017–2018 роках наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

**Дані щодо затверджених та використаних бюджетних асигнувань ВРП
у 2017–2018 роках**

тис. грн

Код	Найменування витрат	Затверджено кошторисом зі змінами		Касові видатки		Відхилення	
		2017 рік	2018 рік	2017 рік	2018 рік	2017 рік	2018 рік
2000	Поточні видатки	147037,4	203227,7	128546,0	194168,5	18491,4	9059,2
3000	Капітальні видатки	136255,3	0	2948,0	0	133307,3	0
	Всього	283292,7	203227,7	131494,1	194168,5	151798,6	9059,2

Наведені у таблиці дані свідчать, що у 2017 році не використано 151 798,6 тис. грн асигнувань, у 2018 році – 9 059,2 тис. гривень.

Аудитом встановлено, що за період, який досліджувався, повернено до державного бюджету за загальним фондом **160 857,8 тис. грн** невикористаних відкритих асигнувань, з них за 2017 рік – **151 798,6 тис. грн**, у тому числі за КЕКВ 2111 – **7 093,2 тис. грн**, КЕКВ 2120 – **809,2 тис. грн**, КЕКВ 2210 – **408,2 тис. грн**, КЕКВ 2240 – **982,4 тис. грн**, КЕКВ 2250 – **37,9 тис. грн**, КЕКВ 2270 – **1 132,7 тис. грн** (кошти планувались на оплату комунальних послуг для окремої додаткової адмінбудівлі, яка не придбана), КЕКВ 2800 – **8 000,0 тис. грн** (кошти планувались для забезпечення процедури придбання приміщення, а саме на оплату гарантійного внеску для участі в аукціоні та його організації); КЕКВ 3110 – **52,0 тис. грн**, КЕКВ 3122 – **133 255,3 тис. грн** (кошти планувались для придбання адмінбудівлі, яка до завершення бюджетного року не придбана).

Щодо причин невикористання відкритих асигнувань на придбання адміністративної будівлі у сумі 133 255,3 тис. грн, на яку збільшено кошторис ВРП у серпні 2017 року на підставі довідки Мінфіну про зміни до річного розпису бюджету на 2017 рік від 04.08.2017 № 420 згідно із Законом України від 13.07.2017 № 2137 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік», у пояснювальній записці до річного звіту за 2017 рік зазначено: *«ДП «Антонов» як заставодержатель майна АТ «Брокбізнесбанк», яке планувалося придбати, повідомило, що реалізація заставного майна за сумою, зазначеною для участі в аукціоні, не забезпечить повне погашення грошових вимог ДП «Антонов», забезпечених заставою. Недосконалість законодавства у сфері придбання нерухомості бюджетною*

організацією²⁵».

За 2018 рік не використано **9 059,2 тис. грн**, зокрема за КЕКВ 2111 – **0,9 тис. грн**, КЕКВ 2120 – **3 995,2 тис. грн**, КЕКВ 2210 – **212,8 тис. грн**, КЕКВ 2240 – **4 002,2 тис. грн**, з них **2 047,5 тис. грн** планувались на утримання орендованої адмінбудівлі, договір на оренду якої не укладено, КЕКВ 2250 – **39,1 тис. грн**, КЕКВ 2270 – **803,0 тис. грн** (кошти планувались на оплату комунальних послуг для окремої додаткової адмінбудівлі, яка не придбана), КЕКВ 2282 – **5,1 тис. грн**, КЕКВ 2800 – **0,8 тис. гривень**.

Таким чином, протягом періоду, в якому здійснювався аудит, з державного бюджету забезпечена потреба ВРП у фінансових ресурсах для повноцінного виконання повноважень.

Водночас частину відкритих асигнувань головним розпорядником коштів не використано. Оскільки не вирішено питання придбання додаткового приміщення та не обґрунтовано планування потреби в бюджетних коштах на утримання адмінбудівлі, яка фактично не придбана та/або не орендована, до бюджету повернено 145 238,5 тис. грн (у 2017 році – 142 388,0 тис. грн, у 2018 – 2 850,5 тис. гривень).

Через необрання повного складу членів ВРП і неукомплектованість штату працівників секретаріату не використано 11 898,8 тис. грн відкритих асигнувань (у 2017 році – 7 02,4 тис. грн, у 2018 – 3 996,1 тис. гривень).

Загалом внаслідок неефективного управління бюджетними коштами у 2017–2018 роках до державного бюджету повернено 157 137,3 тис. гривень.

Щодо використання бюджетних коштів на оплату праці

Аналіз звітних даних свідчить, що найбільшу питому вагу касових видатків загального фонду ВРП за КПКВК 5981010 від їх загальної суми становлять видатки на оплату праці (94,0 відсотка). Касові й фактичні видатки становили **281 458,6 тис. грн** (у 2017 році – 121 132,5 тис. грн, або 93,9 відс. обсягу відкритих асигнувань, у 2018 році – 160 326,1 тис. грн, або 85,3 відсотка).

За результатами аналізу структури нарахованої заробітної плати встановлено, що в загальній сумі нарахувань:

➤ членів ВРП за 2017 рік (50 023,2 тис. грн) 91,9 відс. становили посадові оклади (45 961,7 тис. грн), 8,1 відс. – матеріальна допомога на оздоровлення та інші виплати (4 073,0 тис. грн); у 2018 році (59 182,6 тис. грн) – 92,5 відс. (54 720,0 тис. грн), 7,5 відс. (4 462,6 тис. грн) відповідно;

➤ інспекторів і патронатної служби за 2017 рік (2 856,1 тис. грн) 16,6 відс. становили посадові оклади (474,7 тис. грн), 39,8 відс. – надбавки та

²⁵ Детальна інформація про причини непридбання адміністративної будівлі викладена в наступних розділах Звіту.

доплати обов'язкового і стимулюючого характеру (1 137,5 тис. грн), 31,6 відс. – щомісячні премії (903,2 тис. грн), 11,9 відс. – матеріальна допомога на оздоровлення та соціально-побутові потреби (338,9 тис. грн), 0,1 відс. – інші виплати (1,8 тис. грн); у 2018 році (15 915,7 тис. грн) – 26,4 відс. (4 201,0 тис. грн), 36,8 відс. (5 848,3 тис. грн), 28,7 відс. (4 569,8 тис. грн), 8,1 відс. (1 296,6 тис. грн) відповідно;

➤ державних службовців за 2017 рік (53 068,6 тис. грн) 24,4 відс. становили посадові оклади (12 977,0 тис. грн), 29,2 відс. – надбавки та доплати обов'язкового і стимулюючого характеру (15 483,9 тис. грн), 34,7 відс. – щомісячні премії (18 399,4 тис. грн), 11,5 відс. – матеріальна допомога на оздоровлення та соціально-побутові потреби (6 109,3 тис. грн), 0,2 відс. – інші виплати (99,0 тис. грн); у 2018 році (82 163,3 тис. грн) – 25,4 відс. (20 832,6 тис. грн), 39,5 відс. (32 469,4 тис. грн), 27,4 відс. (22 515,5 тис. грн), 7,7 відс. (6 346,8 тис. грн) відповідно.

➤ працівників, які виконують функції з обслуговування, та робітників за 2017 рік (1 757,6 тис. грн) 29,3 відс. становили посадові оклади (515,8 тис. грн), 7,4 відс. – надбавки та доплати обов'язкового та стимулюючого характеру (129,2 тис. грн), 53,9 відс. – щомісячні премії (946,5 тис. грн), 7,8 відс. – матеріальна допомога на оздоровлення (137,4 тис. грн), 1,6 відс. – інші виплати (28,7 тис. грн); у 2018 році (3 064,5 тис. грн) – 20,2 відс. (617,6 тис. грн), 5,8 відс. (178,5 тис. грн), 66,5 відс. (2 037,3 тис. грн), 7,4 відс. (227,7 тис. грн), 0,1 відс. (3,4 тис. грн) відповідно.

Преміювання працівників ВРП у 2017–2018 роках здійснювалося в межах кошторисних призначень та економії фонду оплати праці.

Слід зазначити, що ВРП у 2017–2018 роках колективний договір, яким регулюються виробничі, трудові та соціальні відносини трудового колективу з адміністрацією ВРП, не укладався.

Перевірка відповідності встановлення посадових окладів працівникам ВРП штатному розпису засвідчила, що згідно з діючим у 2017–2018 роках штатним розписом у структурі секретаріату ВРП діяли **самостійні відділи, загальна штатна чисельність яких** в окремих випадках становила **від 3 до 4 чол.**, включаючи начальника. Функціонували відділи у складі двох, трьох спеціалістів, **що не сприяло економії бюджетних коштів.**

Згідно із Законом № 1798, Положенням про секретаріат ВРП його структура і штатна чисельність затверджуються ВРП.

Водночас ВРП не затверджено будь-яких нормативів або актів (наказів, розпоряджень), що встановлювали вимоги до структури секретаріату ВРП, зокрема щодо упорядкування чисельного складу внутрішніх підрозділів та єдиного підходу до їх створення. Крім того, у ВРП відсутні документи, що обґрунтовують розрахунками фактично затверджену кількість посад, структуру і штатну чисельність.

Таким чином, питання формування структури апарату ВРП потребує вдосконалення.

Довідково. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12.03.2005 № 179 «Про упорядкування структури апарату центральних органів виконавчої влади, їх територіальних підрозділів та місцевих державних адміністрацій» у складі апарату міністерств та інших центральних органів виконавчої влади утворюються, зокрема, такі структурні підрозділи, як самостійний відділ зі штатною чисельністю не менш як 5 одиниць. Самостійний сектор – структурний підрозділ, що утворюється для виконання завдань за окремим напрямом діяльності органу виконавчої влади, функції якого неможливо поєднати з функціями інших структурних підрозділів, зі штатною чисельністю не менш як 2 одиниці. Сектор очолює завідувач. Відділ у складі департаменту (управління) – структурний підрозділ, що утворюється для виконання завдань за одним напрямом (функцією) діяльності органу виконавчої влади, із штатною чисельністю не менш як 4 одиниці. Відділ очолює начальник.

У 2017–2018 роках ВРП як головним розпорядником бюджетних коштів забезпечено законне використання коштів на оплату праці. Кошти державного бюджету спрямовано за цільовим призначенням. Водночас не дотримано режиму економії бюджетних коштів при прийнятті ВРП окремих управлінських рішень, зокрема щодо упорядкування чисельного складу внутрішніх структурних підрозділів.

Щодо використання коштів на оплату комунальних послуг та енергоносіїв

Кошторисами ВРП на 2017 і 2018 роки за КПКВК 5981010 (зі змінами) затверджено за КЕКВ 2270 «Оплата комунальних послуг та енергоносіїв» за загальним фондом **4 809,7 тис. грн**, проведено **2 874,0 тис. грн** касових видатків (за спеціальним фондом видатки не затверджувались і не проводились).

Обсяги видатків за напрямами використання у 2017–2018 роках бюджетних коштів наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

Обсяги видатків за КЕКВ 2270 «Оплата комунальних послуг та енергоносіїв» у 2017 – 2018 роках

тис. грн

Напрямок	2017 рік		2018 рік	
	затверджено	касові видатки	затверджено	касові видатки
КЕКВ 2271 «Оплата тепlopостачання»	917,9	317,1	819,7	540,7
КЕКВ 2272 «Оплата водопостачання та водовідведення»	25,0	25,0	43,8	36,5
КЕКВ 2273 «Оплата електроенергії»	1 351,9	820,0	1 651,4	1 134,7
Всього	2 294,8	1 162,1	2 514,9	1 711,9

Дані таблиці свідчать, що касові видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв проведено в межах затверджених асигнувань. За цей період ВРП через невирішення питання забезпечення додатковими приміщеннями не використано **1 935,7 тис. грн** відкритих асигнувань за КЕКВ 2270: у 2017 році – 1 132,7 тис. грн, з них за КЕКВ 2271 – 600,8 тис. грн і КЕКВ 2273 – 531,9 тис. грн; у 2018 році – 803,0 тис. грн, з них за КЕКВ 2271 – 279,0 тис. грн, КЕКВ 2272 – 7,3 тис. грн і КЕКВ 2273 – 516,7 тис. гривень.

Приміщення адмінбудинку ВРП обладнано приладами обліку (лічильниками) з водо-, електро- і теплопостачання, які пройшли відповідну повірку. Зняття показників з приладів обліку спожитої електроенергії, тепла, гарячої та холодної води у ВРЮ та ВРП у 2017–2018 роках щомісяця відображалось посадовими особами відділу управління майном в актах, протоколах і журналах.

Аудитом виконання заходів з енергозбереження, зменшення витрат на комунальні послуги та енергоносії встановлено, що на виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 № 710 «Про ефективне використання державних коштів» ВРП на 2017 і 2018 роки розроблено та затверджено розпорядженнями керівника секретаріату від 05.09.2017 № 58/0/2-17 та від 03.03.2018 № 10/0/2-18 плани заходів з енергозбереження та скорочення витрат на комунальні послуги та енергоносії.

Відповідно до плану енергозбереження запроваджено заходи з економії електроенергії, зокрема, встановлено (замінено) енергозберігаючі лампи замість ламп розжарювання; «реле часу», яке вмикає та вимикає освітлення за заданим алгоритмом з метою економії енергоносіїв, а також вимикає електроприлади, не потрібні на даний час; вентиляція та кондиціонування працюють у робочі дні з 9 до 18 години, а у вихідні та святкові дні відключаються повністю.

Порівняння натуральних показників спожитої електричної, теплової енергії, гарячої та холодної води (водовідведення) за 2017 і 2018 роки унеможливило встановлення зменшення чи збільшення їх обсягів споживання, оскільки у ВРЮ у 2016 році працювало 182 особи, а у ВРП у 2017 році – 230, у 2018 році – 256 осіб.

У планах і звітах натуральні показники споживання ВРП обсягів комунальних послуг (тепла в Гкал, води в куб. м та електроенергії в Квт/год) не визначалися. Отже, начальниками структурних підрозділів секретаріату ВРП, які є відповідальними за виконання заходів планів, **аналіз ефективності впровадження заходів на підставі натуральних показників та обсягів щодо забезпечення зменшення витрат на комунальні послуги та енергоносії не здійснювався.**

Щодо використання бюджетних коштів на транспортне обслуговування

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.11.2015 № 1196-р²⁶ «Про кількість легкових автомобілів, що обслуговують Вищу раду правосуддя» ВРП *рекомендовано використовувати для обслуговування її діяльності не більше восьми легкових автомобілів.*

Аудит засвідчив, що станом на 01.01.2017 у бухгалтерському обліку ВРП на субрахунок 1015 «Транспортні засоби» відображено вартість семи

²⁶ У редакції зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 156 «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність деяких актів Кабінету Міністрів України».

автотранспортних засобів, у тому числі одного мікроавтобуса, на суму 879,0 тис. грн; на 01.01.2018 на субрахунку 1015 – вартість п'яти²⁷ автотранспортних засобів, у тому числі одного мікроавтобуса, на суму 702,6 тис. грн; на 01.01.2019 у бухгалтерському обліку ВРП на субрахунку 1015 і 1015/1 «Транспортні засоби (безкоштовно отримані)» відображено вартість восьми автотранспортних засобів, у тому числі одного мікроавтобуса, на суму 2 669,3 тис. гривень.

Встановлено, що на виконання спільних наказів ДСАУ та ВРП²⁸ і на підставі актів прийняття-передавання до ВРП безоплатно передано один автомобіль Volkswagen Transporter 2008 року випуску балансовою вартістю 181,7 тис. грн і два автомобілі Toyota Camry 2018 року випуску загальною балансовою вартістю 1 792,2 тис. гривень.

З метою планування потреб ВРП у паливно-мастильних матеріалах і контролю за їх витрачанням, а також для запровадження режиму економії та раціонального їх використання наказом ВРП від 28.12.2018 №145/0/1-18 «Про врегулювання питань щодо витрат паливно-мастильних матеріалів» затверджено Методику по визначенню індивідуальних норм витрат палива автомобілями ВРП.

Витрати коштів на оплату палива для транспортних засобів ВРП у 2017 і 2018 роках становили загалом 711,9 тис. грн, з них 196,5 тис. грн у 2017 році та 515,4 тис. грн у 2018 році.

Списання пального здійснювалося на підставі подорожніх листів за фактичною витратою з урахуванням норм витрат і в межах лімітів витрат палива для кожного автомобіля, установлених відповідними наказами ВРП, автомобільних шин – на підставі актів списання, підписаних комісією на списання ВРП.

Під час аудиту порушень вимог Експлуатаційних норм середнього ресурсу пневматичних шин колісних транспортних засобів і спеціальних машин, виконаних на колісних шасі, затверджених наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 20.05.2006 № 488, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 15.06.2006 за № 712/12586, при списанні автомобільних шин не виявлено.

З вересня по грудень 2017 року на підставі договору оренди № 01-09-17 від 01.09.2017 на суму 51,5 тис. грн, укладеного з ДП «Автобаза Верховного Суду України» (далі – ДП), ВРП надано в платне користування чотири

²⁷ Фінансово-економічним управлінням ВРП 14.09.2017 на підставі наказів Голови ВРП від 14.09.2017 № 85/0/1-17 і № 86/0/1-17 списано два автомобілі у зв'язку з їх реалізацією на аукціоні з продажу державного майна. Кошти від реалізації автомобілів надійшли на реєстраційний рахунок ВРП та потім перераховані в повному обсязі до державного бюджету.

²⁸ Накази від 17.10.2018 № 504/108/0/1-18, від 21.12.2018 № 623/138/0/1-18 і від 14.12.2018 № 616/134/0/1-18.

автомобілі²⁹, вартість яких згідно з висновками про вартість майна станом на 28.08.2017 за незалежною оцінкою – 940,9 тис. гривень. Слід зазначити, що відповідно до акта прийняття-передавання автомобілів від 08.09.2017 ВРП і ДП підтвердили, що «... **на момент передачі стан автомобілів робочий, в повній комплектації...**».

Однак за менш як два місяці експлуатації автомобілі вже потребували ремонту. Аналізом платіжних доручень і актів виконаних робіт встановлено, що протягом IV кварталу 2017 року ВРП використано 61,4 тис. грн на ремонт орендованих у ДП автомобілів.

При цьому характер виконаних робіт засвідчив, що автомобілі на момент їх передачі в оренду вже потребували технічного ремонту для безпечної експлуатації. Відповідно до актів виконаних робіт автомобілю Skoda Superb замінено практично всю гальмівну систему (два амортизатори, тягу стабілізатора, два гальмівні диски, дві гальмівні дискові колодки та відремонтовано суппорти); автомобілю Nissan Teana замінено гальмівну систему (встановлено два нові комплекти маточини колеса, замінено дві гальмівні колодки, два гальмівні диски та відремонтовано блок ABS).

Таким чином, внаслідок взяття в оренду автомобілів, які вже потребували технічного ремонту і не могли безпечно експлуатуватись, ВРП неекономно використано протягом вересня – грудня 2017 року 61,4 тис. грн на їх ремонт.

2.3. Оцінка стану забезпечення належних умов для виконання повноважень

Щодо оцінки матеріально-технічного забезпечення

Аудит засвідчив, що станом на 01.01.2017 на балансі ВРП (форма № 1 «Баланс») обліковувались необоротні активи вартістю 67 777,9 тис. грн, у тому числі основні засоби – 66 240,5 тис. грн, інші необоротні матеріальні активи – 3 473,0 тис. гривень. Станом на 01.01.2019 їхня вартість становила **77 390,1 тис. грн**, у тому числі основних засобів – 73 653,0 тис. грн, інших необоротних матеріальних активів – 5,9 тис. гривень.

Вартість необоротних активів змінена внаслідок її зменшення на суму 503,7 тис. грн (списано як непридатні активи на 356,7 тис. грн, вибуло у зв'язку з продажем – на 147,0 тис. грн) і збільшення на суму 6 865,7 тис. грн, за кошти загального фонду придбано активів на 4 856,2 тис. грн, отримано благодійних грантів, дарунків на 2 009,5 тис. грн (вартість безоплатно отриманих основних засобів).

У складі запасів ВРП відображалися залишки продуктів харчування, паливно-мастильних матеріалів, запчастин та малоцінних і швидкозношуваних предметів станом на кінець 2017 року – на загальну суму 1 826,7 тис. грн, на кінець 2018 року – на **2 147,2 тис. гривень**.

²⁹ Два автомобілі Nissan Teana і автомобілі Skoda Superb.

Під час аудиту проведено вибірккову інвентаризацію активів і зобов'язань ВРП за 75 об'єктами необоротних активів балансовою вартістю 57 078,3 тис. грн, 4 644 од. запасів загальною вартістю 448,7 тис. грн, 86 од. необоротних активів, прийнятих на відповідальне зберігання, загальною вартістю 2 105,4 тис. гривень. **Розбіжностей між фактичною наявністю матеріальних цінностей і даними бухгалтерського обліку не виявлено.**

Водночас встановлено: відповідно до регістрів бухгалтерського обліку на субрахунку 1013 «Будівлі, споруди та передавальні пристрої» станом на 01.01.2019 обліковувалася шестиповерхова будівля (вул. Студентська, 12А), до первісної вартості якої включено вартість вмонтованого обладнання, а також роботи з упорядкування території, у тому числі із озеленення (садіння дерев та кущів) на загальну суму **48,4 тис. грн** (15 туй Smaragd і 8 кущів ялівцю Andora compacta).

Згідно з підпунктом 3.1.7 пункту 3 розділу II Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби», затвердженого наказом Мінфіну від 12.10.2010 № 1202 (далі – НП(С)БО 121), багаторічні насадження та плодоносні рослини належать до основних засобів.

Порядком застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затвердженим наказом Мінфіну від 29.12.2015 № 1219 (далі – Порядок № 1219), відображення багаторічних насаджень у бухгалтерському обліку передбачено на субрахунку 1017 «Тварини та багаторічні насадження».

Внаслідок неврахування пункту 1 розділу II Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11 (далі – Методрекомендації № 11), станом на 01.01.2019 ВРП на 48,4³⁰ тис. грн завищено первісну вартість основних засобів, що обліковуються на субрахунку 1013 «Будівлі, споруди, та передавальні пристрої», та одночасно занижено вартість за субрахунком 1017 «Тварини та багаторічні насадження» на зазначену суму.

Крім того, ВРП не враховано пункту 3 розділу II Методрекомендацій № 11, як наслідок, на окремих об'єктах основних засобів відсутні інвентарні номери.

Відповідно до статті 3 Закону № 996 мета ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності – надання користувачам для прийняття рішень **повної, правдивої та неупередженої інформації** про фінансовий стан і результати діяльності підприємства.

У порушення вимог пункту 2 розділу 9 Порядку складання типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору, затвердженого наказом Мінфіну від 13.09.2016 № 818

³⁰ Туя Smaragd 9 одиниць загальною вартістю 12321,62 грн, туя Smaragd 6 одиниць загальною вартістю 21 378,2 грн, 8 кущів ялівцю Andora compacta загальною вартістю 14 693,12 гривень.

(далі – **Порядок № 818**), інвентарна картка № 262 обліку об'єктів основних засобів не містить короткої характеристики об'єкта АТС Grandstream UCM6510, а саме: комутатор ЛОМ НРЕ5510, 2 блоки живлення НРЕ Х361, 5 модулів НРЕ Х120, 5 комутаторів ЛОМ, 5 модулів НРЕ Х121. Крім того, в інвентарних картках №№ 262, 276-292 немає даних щодо паспортів, моделі, типу, марки основних засобів.

Встановлено випадки **тривалого невикористання в поточній діяльності ВРП семи одиниць необоротних активів**: двох шаф холодильних «Орегон ВА» загальною балансовою вартістю 13,9 тис. грн (відповідно до інвентарних карток обліковуються із січня 2014 року); п'яťох багатофункціональних пристроїв M2135dn KYOCERA, закуплених у грудні 2017 року, загальною балансовою вартістю 40,0 тис. гривень.

Під час аудиту (у лютому 2019 року) 5 багатофункціональних пристроїв M2135dn KYOCERA встановлено на робочих місцях працівників ВРП.

Таким чином, аудит засвідчив **недотримання ВРП НП(С)БО 121 у частині обліку багаторічних насаджень і неврахування Методрекомедацій № 11 у частині присвоювання інвентарних номерів. Не дотримано також вимог положень Порядку № 818 у частині повноти та достовірності висвітлення інформації в інвентарних картках обліку об'єкта основних засобів.**

Через неврахування ВРП пункту 1 розділу II Методрекомедацій № 11 у частині відображення в обліку багаторічних насаджень та, як наслідок, завищення первісної вартості адмінбудівлі на загальну суму 48,4 тис. грн не досягнуто мети ведення бухгалтерського обліку – надання користувачам повної та правдивої інформації.

Тривале невикористання в поточній діяльності ВРП майна призвело до **нерезультативного використання 40,0 тис. грн коштів державного бюджету та нерезультативного використання нематеріальних активів вартістю 13,9 тис. гривень.**

Щодо стану забезпечення приміщеннями

На час проведення аудиту ВРП розміщувалось у м. Києві в окремому будинку на вул. Студентській, 12-а, який Київська міська рада рішенням від 29.04.2010 № 597/4035 передала до сфери управління ВРЮ як приміщення комунальної власності територіальної громади міста Києва **площею 702,0 м²**. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2010 № 2002-р «Про передачу будівлі у м. Києві в державну власність» нежитловий будинок № 12-а на вул. Студентська закріплено на праві оперативного управління за ВРЮ.

***Довідково.** У зв'язку з тим, що переданий об'єкт був непридатний до експлуатації (після пожежі), не відповідав технічним умовам, розпорядженням Голови ВРЮ від 27.12.2010 № 122/0/2-10 затверджено проектно-кошторисну документацію на реконструкцію з надбудовою. Після реконструкції 26.12.2013 адміністративна будівля ВРЮ прийнята в експлуатацію.*

Загальна площа будівлі після реконструкції з надбудовою змінилась і становить **4 892,5 м²**, з яких основна площа – 3 077,7 м² (56 кабінетів загальною

площею 2 759,5 м², два зали для засідань – 318,2 м²); допоміжна площа: 90 приміщень – 470,5 м² (тамбури, комори, шлюзи, підсобні приміщення); 28 приміщень загального користування – 1 347,3 м² (сходові клітки, технічні приміщення, коридори, санвузли, ліфтові, вестибюлі); паркінг – 703,9 м². На цій площі спроектовано та обладнано 200 робочих місць для працівників секретаріату.

Окремо слід зауважити, що ВРП з урахуванням специфіки діяльності при реконструкції будівлі вжила заходів щодо забезпечення доступу громадян до правосуддя, у тому числі з вадами опорно-рухового апарату та зору, тобто **будівля ВРП обладнана необхідним доступом для маломобільних груп населення, що забезпечує рівні можливості громадян.**

Обслуговування інженерних мереж у будівлі ВРП здійснюються на підставі укладених договорів з підприємствами.

Розпорядженням керівника секретаріату³¹ призначено відповідальних за здійснення контролю за експлуатацією та обслуговуванням систем електроживлення, електроосвітлення, ліфтів, технологічного обладнання систем водопостачання та водовідведення, холодо- та тепlopостачання, вентиляції, опалення адміністративної будівлі ВРП. Призначені працівники пройшли перевірку знань і мають відповідні посвідчення. **На час аудиту інженерні мережі ВРП були в робочому стані.**

Аналіз використання бюджетних коштів на проведення поточних і капітальних ремонтів засвідчив: відповідно до звітів про надходження та використання коштів загального фонду за 2017 і 2018 рік (форма № 2д), затверджених капітальних видатків за КЕКВ 3130 «Капітальний ремонт», КЕКВ 3131 «Капітальний ремонт житлового фонду», КЕКВ 3132 «Капітальний ремонт інших об'єктів» кошти не надходили і касові видатки не здійснювались.

Аудитом договорів, дефектних актів, актів наданих послуг з виконання поточних ремонтів встановлено проведення у 2017 році семи поточних ремонтів на загальну суму 103,26 тис. грн, у 2018 році – 13 на суму 188,57 тис. гривень. **Порушень щодо використання бюджетних коштів на проведення поточних ремонтів не встановлено.**

Досліджено питання відповідності умов і організації праці у ВРП підпункту 2.3 пункту 2 Державних санітарних правил і норм роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин ДСанПіН 3.3.2.007-98 (далі – санітарні норми), згідно з якими норма площі на одне робоче місце має становити не менше ніж 6,0 м², а об'єм – не менше ніж 20,0 м³.

³¹ Розпорядження від 05.06.2014 № 39/0/2-14 «Про призначення відповідальних осіб за експлуатацію та обслуговування внутрішніх і зовнішніх інженерних мереж систем, обладнання (устаткування) адміністративної будівлі ВРЮ» та наказ керівника секретаріату ВРП від 10.08.2017 № 67/0/1-17 «Про призначення осіб, відповідальних за експлуатацію та обслуговування внутрішніх і зовнішніх інженерних мереж, систем, обладнання (устаткування) адміністративної будівлі Вищої ради правосуддя».

Довідково. Під час проектування будівлі у 2010 році брався до уваги Закон України «Про Вищу раду юстиції», відповідно до якого на постійній основі у ВРЮ працювали 4 члени (Голова, заступник Голови та секретарі двох секцій). Голова Верховного Суду України, Міністр юстиції та Генеральний прокурор були членами ВРЮ за посадою, а інші 13 членів брали участь у роботі ВРЮ періодично в дні засідань, тому для них окремо службові приміщення проектом реконструкції не передбачалися.

Аналіз інформації, наданої ВРП, засвідчив: у результаті конституційних змін кількість членів, які діють на постійній основі, збільшилась з 17 у ВРЮ до 20 у ВРП, як наслідок, частину службових приміщень, де розташовувались працівники секретаріату, додатково обладнано для членів ВРЮ.

Штатна чисельність працівників секретаріату з 01.01.2017 збільшилась на 119 од. і станом на 01.01.2018 дорівнювала 325 од., станом на 01.01.2019 чисельність не змінилась.

Крім того, статтею 29 Закону № 1798 передбачається утворення при ВРП Комісії з питань вищого корпусу державної служби в системі правосуддя. Організаційне та матеріально-технічне забезпечення роботи Комісії покладається на секретаріат ВРП.

Таким чином, є нагальна потреба в додаткових площах для розташування працівників секретаріату та обладнання залів засідань дисциплінарних палат, залу засідань Комісії з питань вищого корпусу державної служби в системі правосуддя, нарадчих кімнат, приміщень для суддів, запрошених на засідання (залів очікування, місць загального користування), а також додаткових приміщень для зберігання архіву. **Розрахункова потреба в додаткових приміщеннях – щонайменше 3 500 м².**

Враховуючи те, що в адміністративній будівлі на вул. Студентська, 12-А, така площа відсутня, розміщення додаткової чисельності працівників можливе лише за умови вирішення питання виділення ВРП додаткових нежитлових площ.

Для вирішення цього питання ВРЮ³² звернулася до Прем'єр-міністра України, який доручив³³ Фонду державного майна України, Київській міській державній адміністрації опрацювати можливість вирішення питання.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» (зі змінами) ВРП передбачено видатки розвитку в обсязі 136,3 млн грн, у тому числі для придбання будівлі – 133 255,3 тис. грн (з урахуванням оцінки майна **станом на 01.07.2015**), що повністю відповідало заявленій ВРП потребі на такі цілі, та сплати гарантійного внеску для участі в аукціоні – 8 000,0 тис. грн за КЕКВ 2800³⁴.

У 2017 році ВРП створила робочу групу для попереднього вивчення нормативної бази щодо придбання приміщення. Проаналізувавши всі проблемні питання, пов'язані з придбанням будівлі, зокрема купівлю в

³² Лист від 08.07.2016 № 8176/0/9-16 «Щодо забезпечення ВРЮ додатковим приміщенням».

³³ Доручення від 12.07.2016 № 25174/1/1-16.

³⁴ Листи від 12.05.2017 № 6312/0/9-17, від 30.10.2017 № 31113/0/9-17.

державну власність приватного майна за бюджетні кошти, ВРП надіслала запити державним органам (Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Міністерству економічного розвитку і торгівлі України, Міністерству юстиції України, Міністерству фінансів України, Фонду державного майна України, Антимонопольному комітету України, Національному банку України) щодо законодавчо визначених шляхів придбання будівлі, у тому числі до Рахункової палати, яка листами від 25.10.2017 № 02-1901 і від 30.11.2017 № 02-2138 надала вичерпні відповіді в межах компетенції.

При цьому, за інформацією ВРП, **очікуваних відповідей** від органів державної влади щодо подальших дій не отримано.

ВРП неодноразово зверталася до ДП «Антонов» як заставодержателя майна з проханням повідомити позицію щодо продажу Фондом гарантування вкладів фізичних осіб майна АТ «Брокбізнесбанк» (за наявною у ВРП інформацією, заставодержатель не дав дозволу на продаж).

ДП «Антонов» повідомило, що підприємство зацікавлене в реалізації майна банку в порядку, встановленому законодавством, однак реалізація заставного майна за сумою, зазначеною для участі в аукціоні, не забезпечить повного погашення його грошових вимог згідно із заставою.

За інформацією ВРП, *«прийнято рішення придбати будівлю шляхом «прямого продажу», проте виявлено недосконалість законодавства у сфері придбання нерухомості бюджетною організацією щодо можливості укладення договорів купівлі-продажу нерухомого майна за межами електронної системи ProZorro.*

Під час роботи з інтерфейсом електронної системи закупівель ProZorro (електронної системи продажу ProZorro Sale) встановлено технічну неможливість введення до неї технічних та якісних показників предмета закупівлі, що унеможливує оприлюднення інформації про проведення закупівлі у зазначених електронних системах».

Відповідно до даних фінансового звіту ВРП за 2017 рік (пояснювальної записки до нього) відкриті асигнування за КЕКВ 3122 на суму **133 255,3 тис. грн**, КЕКВ 2800 на суму **8 000,0 тис. грн** у звітному періоді не використано та повернено до бюджету.

Отже, як зазначено в інформації ВРП, вивчення питання придбання нерухомості бюджетною організацією шляхом участі в аукціоні здійснювалось протягом 2017 року за наявності вже виділених з держбюджету коштів.

У зв'язку із зазначеним відкриті асигнування за КЕКВ 3122 і 2800 у сумі 141 255,3 тис. грн не використано у звітному періоді та повернено до державного бюджету.

У 2018 році заходів щодо придбання або оренди додаткових приміщень для забезпечення потреб ВРП не вживала.

На час аудиту умови праці у ВРП не відповідали нормам, визначеним підпунктом 2.3 пункту 2 Державних санітарних правил і норм роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин ДСанПіН 3.3.2.007-98, у частині площі, встановленої на одне робоче місце.

Питання придбання або оренди додаткового приміщення ВРП станом на 01.01.2019 не вирішила. У результаті відсутні площі для облаштування робочих місць, штат ВРП укомплектовано лише на 78,7 відс., отже, є ризику неякісного, несвоєчасного виконання службових обов'язків і поставлених завдань у зв'язку з перенавантаженням працівників.

Щодо забезпечення засобами інформатизації

Під час аудиту проведено аналіз стану забезпечення у 2017–2018 роках ВРП засобами інформатизації, а також використання бюджетних коштів на придбання комп'ютерного обладнання та програмного забезпечення.

ВРП у межах затверджених кошторисних асигнувань (зі змінами) у 2017 році придбано комп'ютерного обладнання на **1 472,8 тис. грн³⁵**, у 2018 році – на **145,8 тис. гривень³⁶**.

Загалом станом на 01.01.2019 у ВРП були наявні 370 од. комп'ютерів (моноблоків) і ноутбуків, з яких 93 од. (25 відс.) морально і фізично застарілі, не відповідали вимогам сучасного програмного забезпечення та функціональним задачам користувачів чи несправні.

При цьому із 277 од. комп'ютерної техніки, що використовується, 129 од. (46,6 відс.) отримано в рамках проекту USAID «Нове правосуддя» на безоплатній **тимчасовій основі** згідно з договором від 12.05.2017 № 1.

З огляду на фактичну чисельність членів і працівників секретаріату ВРП (256 осіб, з яких 23 не потребували забезпечення комп'ютерною технікою) забезпеченість ВРП комп'ютерною технікою³⁷ становила майже 97 відсотків.

ВРП використала **3 616,5 тис. грн³⁸** на придбання програмного забезпечення поза межами Національної програми інформатизації.

Згідно із статтею 1 Закону України від 04.02.1998 № 74/98 «Про Національну програму інформатизації» (далі – Закон № 74/98) **засоби інформатизації** – електронні обчислювальні машини, **програмне, математичне, лінгвістичне та інше забезпечення**, інформаційні системи або їх окремі елементи, інформаційні мережі і мережі зв'язку, що використовуються для реалізації інформаційних технологій.

Статтею 2 Закону № 74/98 встановлено: програми та проекти (або їх частини), які спрямовані на створення, розвиток та інтеграцію інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій **чи передбачають придбання засобів інформатизації** з метою забезпечення функціонування державних органів, органів місцевого самоврядування, установ, організацій, що утримуються за рахунок бюджетних коштів, **виконуються як складові частини Національної програми інформатизації**, якщо інше не передбачено законодавством.

³⁵ 20 персональних комп'ютерів, 1 сервер, 17 багатофункціональних пристроїв, 5 швидкісних документ-сканерів, 77 джерел безперебійного живлення.

³⁶ 10 багатофункціональних пристроїв та 10 моніторів.

³⁷ Не враховано 79 од. ноутбуків, які встановлені в залах засідань та використовуються для здійснення службових повноважень поза робочим місцем.

³⁸ 1162,8 тис. грн у 2017 році та 2453,7 тис. грн у 2018 році.

Порядок формування та виконання окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації встановлено Положенням про формування та виконання Національної програми інформатизації, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 31.08.1998 № 1352.

Відповідно до пункту 13 Положення під час виконання завдань (проектів) Національної програми інформатизації державні замовники беруть бюджетні зобов'язання та здійснюють платежі за такими завданнями (проектами) **лише після їх погодження з Генеральним державним замовником.**

Слід зазначити, що згідно із пунктом 5 розділу II Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Міністерства фінансів 29.12.2002 № 1098, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.01.2003 за № 47/7368, у паспорті бюджетної програми окремими напрямками використання бюджетних коштів за загальним або спеціальним фондами державного бюджету визначається, зокрема, виконання завдань (проектів) з інформатизації.

Водночас ВРП у паспортах бюджетної програми за КПКВК 5981010 на 2017 і 2018 роки використання бюджетних коштів на придбання програмних продуктів як виконання завдань (проектів) з інформатизації не визначено окремим напрямком (1 162,8 тис. грн і 2 453,7 тис. грн відповідно).

Встановлено, що станом на 01.01.2019 (більше року з моменту придбання) ВРП не активовано (не використовується) 94 ліцензії на програмну продукцію Microsoft WinPro 10 SNGL OLP NL Legalization GetGenuine wCOA загальною вартістю 470,8 тис. гривень³⁹.

Отже, станом на 01.01.2019 забезпеченість ВРП комп'ютерною технікою – 97 відсотків. Водночас майже половина (46,6 відс.) наявної комп'ютерної техніки, що використовується, отримана в рамках проекту USAID «Нове правосуддя» на безоплатній тимчасовій основі, що створює ризики неналежного виконання завдань установи у разі розірвання договору.

Крім того, ВРП протягом 2017–2018 років поза межами Національної програми інформатизації використано 3616,5 тис. грн на придбання програмного забезпечення, з яких нерезультативно у 2017 році – 470,8 тис. гривень.

ВИСНОВКИ

1. Результати проведеного аудиту засвідчили, що виділені з Державного бюджету України протягом 2017–2018 років асигнування (486 520,4 тис. грн) забезпечили потребу у фінансових ресурсах для виконання ВРП повноважень з формування суддівського корпусу та контролю за його діяльністю.

³⁹ (90x5,0 тис. грн)+(4x5,2 тис. грн)=470,8 тис. грн, де 90 – кількість ліцензій, придбаних ВРП згідно з умовами договору від 22.12.2017 № 107, 4 – кількість ліцензій, придбаних ВРП згідно умовами договору від 18.12.2017 № 104.

Разом з тим ВРП не використала виділених у 2017 році бюджетних коштів для придбання додаткового приміщення, незважаючи на те, що розрахункова потреба у додаткових площах – щонайменше 3 500 м². У результаті не вистачає приміщень для облаштування робочих місць, штат ВРП укомплектовано лише на 78,7 відс., отже, є ризики неякісного, несвоєчасного виконання службових обов'язків і поставлених завдань.

Через незабезпечення придбання додаткового приміщення і необґрунтованість планування потреби в бюджетних коштах управління ними здійснювалось неефективно, до державного бюджету повернено частину невикористаних відкритих асигнувань – 157 137,3 тис. гривень.

Внаслідок недостатнього внутрішнього контролю неекономно використано у 2017 році 61,4 тис. грн, нерезультативно – 510,8 тис. гривень.

2. Протягом 2017–2018 років поза межами Національної програми інформатизації ВРП витрачено 3 616,5 тис. грн на придбання програмного забезпечення.

ВРП у паспортах бюджетної програми за КПКВК 5981010 на 2017 та 2018 роки використання бюджетних коштів на придбання програмних продуктів як виконання завдань (проектів) з інформатизації не визначено окремим напрямом, що є недотриманням пункту 5 розділу II Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Міністерства фінансів 29.12.2002 № 1098.

ВРП забезпечено комп'ютерною технікою на 97 відс., але майже половина техніки (46,6 відс.) отримана за проектом USAID «Нове правосуддя» на безоплатній тимчасовій основі, що створює ризики неналежного виконання завдань установи у разі розірвання договору.

3. Система внутрішнього контролю у ВРП визначена у локальних нормативних актах і дає можливість керівництву отримувати неупереджену інформацію з проблемних питань для подальшого прийняття відповідних управлінських рішень.

Водночас результати проведеного контрольного заходу у ВРП засвідчують необхідність посилення внутрішнього контролю за формуванням показників паспорта бюджетної програми, обґрунтованістю розрахунків потреби в бюджетних коштах, використанням коштів на інформатизацію.

4. Бухгалтерський облік всіх господарських операцій здійснювався відповідно до затвердженої облікової політики.

Аудитом встановлені окремі факти недотримання НП(С)БО 121, а також неврахування Методрекомедацій № 11, у частині обліку багаторічних насаджень у складі первісної вартості адмінбудівлі. Як наслідок, завищено її вартість на 48,4 тис. грн, що не сприяло досягненню мети ведення бухгалтерського обліку – надання користувачам повної та правдивої інформації, визначеної частиною першою статті 3 Закону № 996.

У порушення вимог пункту 2 розділу 9 Порядку № 818, окремі інвентарні картки не містять короткої характеристики об'єкта основних засобів.

5. Встановлено деякі несуттєві недоліки при складанні бюджетного запиту, зокрема при формуванні результативних показників не враховано положень пункту 3.5 Інструкції № 687.

Результативні показники бюджетної програми ВРП у 2017–2018 роках неповною мірою висвітлюють кількісні та якісні показники, які визначають результат виконання бюджетної програми, характеризують хід її реалізації, ступінь досягнення поставленої мети у відповідному бюджетному періоді. Для обчислення результативних показників ефективності та якості необхідно розробити відповідну методику.

Під час визначення результативних показників бюджетної програми актуальним є питання взаємодії ВРП з ВККСУ та ДСАУ щодо удосконалення кадрового планування в системі судової влади.

6. ВРП на 2017 та 2018 роки розроблено і затверджено розпорядженнями керівника секретаріату ВРП плани заходів з енергозбереження та скорочення витрат на комунальні послуги та енергоносії. Водночас аналіз ефективності впровадження заходів на підставі натуральних показників та обсягів щодо забезпечення зменшення витрат на комунальні послуги та енергоносії не здійснювався.

7. ВРП виконала більшу частину рекомендацій, наданих Рахунковою палатою за результатами попереднього аудиту, але вжиття організаційних заходів щодо забезпечення належними приміщеннями для розташування працівників секретаріату ВРП не дало очікуваного результату. Питання придбання (оренди) додаткових приміщень залишається актуальним. Не завершено також процесу передачі обладнання трансформаторної підстанції у власність територіальної громади м. Києва.

8. Нормативно-правова база загалом визначає повноваження ВРП щодо формування суддівського корпусу та контролю за його діяльністю. Водночас виконання окремих повноважень ВРП, які є визначальними для забезпечення судової реформи, потребує внесення змін до законодавства, а також унормування внутрішніми документами та управлінськими рішеннями порядків, механізмів, що удосконалюють здійснення повноважень членами ВРП.

9. Аудит засвідчив ризики незабезпечення ВРП дисциплінарного провадження щодо судді через відсутність нормативно визначених термінів і черговості розгляду дисциплінарних скарг, що призводить до соціальної напруги в суспільстві. Встановлено, що такі скарги розглядались від 28 днів до понад двох років.

Крім того, тривалий строк розгляду дисциплінарних скарг – це наслідок неукомплектованості штатних посад інспекторів, нестворення для них належних умов праці (на кінець 2018 року накопичено 10 238 скарг).

Через відсутність нормативно визначених вимог щодо дотримання черговості розгляду дисциплінарних скарг (залежно від часу їх надходження), а також зважаючи на те, що після передачі дисциплінарних скарг від ВККСУ до ВРП пройшло більше двох років, є ризики, що частина скарг не буде розглянута (їх повернуть скаржнику у зв'язку із закінченням строку притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів).

10. ВРП не затверджено будь-яких нормативів або актів (наказів, розпоряджень), які б встановлювали вимоги до структури секретаріату ВРП, зокрема щодо упорядкування чисельного складу внутрішніх підрозділів і єдиного підходу до їх створення. Крім того, відсутні документи, що обґрунтовують розрахунками фактично затверджену кількість посад, структуру і штатну чисельність.

11. Після визначення повноважень ВРП у Законі України «Про Вищу раду правосуддя», зокрема, щодо погодження в установленому порядку перерозподілу бюджетних видатків між судами, норма абзацу другого пункту 4¹ розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України де зазначено, що перерозподіл видатків між розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня у системі ДСАУ здійснюється ДСАУ, не змінена.

12. Через відсутність належної взаємодії з ДСАУ не забезпечено виконання повноваження щодо затвердження за поданням ДСАУ нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів. На час аудиту нормативи не затверджено.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Про результати аудиту ефективності використання ВРП бюджетних коштів на формування суддівського корпусу та контроль за його діяльністю поінформувати **Верховну Раду України**.

2. Надіслати відомості у формі рішення Рахункової палати **Кабінету Міністрів України**.

3. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати **ВРП** та рекомендувати:

– ініціювати перед Комітетом Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя внесення змін до Бюджетного кодексу України в частині закріплення за ВРП норми погодження Державній судовій адміністрації України перерозподілу видатків між судами, що є розпорядниками нижчого рівня в її системі;

– під час складання бюджетного запиту дотримуватися вимог Інструкції № 687, для визначення результативних показників затвердити відповідну методику щодо їх обчислення та підвищити рівень координації діяльності з ВККСУ та ДСАУ з питань удосконалення кадрового планування в системі судової влади;

– для зменшення існуючих операційних ризиків і з метою їх уникнення досягти незалежності від сторонніх організацій щодо забезпечення комп'ютерною технікою;

– видатки на придбання засобів інформатизації планувати і здійснювати з урахуванням вимог Закону України від 04.02.1998 № 74/98 «Про Національну програму інформатизації», а також визначати окремим напрямом використання бюджетних коштів на виконання завдань (проектів) з інформатизації; як це передбачено Правилами № 1098;

– вжити заходів щодо усунення виявлених недоліків і порушень та запобігання їм надалі, при здійсненні обліку необоротних активів дотримуватись НП(С)БО 121, Порядку № 818 та враховувати положення Методрекомендацій № 11;

– для належного виконання членами ВРП своїх повноважень провести добір персоналу, що забезпечує організаційне, інформаційно-довідкове та інше забезпечення діяльності ВРП та її органів;

– з метою виконання повноважень ВРП щодо затвердження за поданням ДСАУ нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів, підвищити рівень взаємодії з ДСАУ;

– з метою дотримання режиму економії бюджетних коштів затверджувати структуру і штатну чисельність на підставі обґрунтованих розрахунків, прийняти управлінське рішення щодо визначення оптимальної штатної чисельності структурних підрозділів секретаріату ВРП та затвердження єдиного підходу до їх створення;

– з метою економії бюджетних коштів здійснювати аналіз ефективності впровадження заходів з енергозбереження на підставі натуральних показників та обсягів, переглянути надалі доцільність залучення від сторонніх організацій автотранспорту за договорами оренди;

– завершити передачу обладнання трансформаторної підстанції у власність територіальної громади м. Києва;

– забезпечити належні умови організації праці шляхом придбання або оренди додаткових площ для розташування всіх працівників та обладнання необхідної кількості нарадчих кімнат, приміщень для суддів, запрошених на засідання (залів очікування, місць загального користування), а також додаткових приміщень для зберігання архіву;

– з метою уникнення соціальної напруги в суспільстві розглянути питання внесення змін до Регламенту ВРП у частині застосування розумних строків і визначення реальних термінів розгляду скарг, звернень і подань (з урахуванням поняття найкоротшого строку, достатнього для надання своєчасного захисту порушених прав, свобод та інтересів у публічно-правових відносинах), а також удосконалення порядку попереднього розгляду дисциплінарних скарг щодо їх першочерговості залежно від термінів надходження та актуальності;

– посилити внутрішній контроль за ефективним використанням бюджетних коштів та майна.

Член Рахункової палати

О. С. Яременко

ОПИС
ідентифікованих ризиків та їх можливі наслідки під час аудиту ефективності
використання Вищою радою правосуддя бюджетних коштів на формування
суддівського корпусу та контроль за його діяльністю

№ з/п	Ідентифікований ризик	Наслідок	Пріоритет
1	2	3	4
1.	Наявність окремих прогалин у нормативно-правових документах щодо забезпечення повноважень ВРП	<ul style="list-style-type: none"> – невиконання стратегічних цілей щодо формування справедливої та ефективної системи правосуддя; – невиконання мети бюджетної програми – формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів та контроль за його діяльністю, забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством; – неефективне використання бюджетних коштів 	середній
2.	Відсутність нормативно закріплених вимог щодо дотримання черговості розгляду дисциплінарних скарг і термінів їх розгляду	<ul style="list-style-type: none"> – залишення без розгляду та повернення скарг у зв'язку із закінченням строку притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів; – незабезпечення ВРП виконання повноважень у частині здійснення дисциплінарного провадження щодо судді, що призводить до соціальної напруги в суспільстві; – неефективне використання бюджетних коштів 	високий
3.	Незабезпечення обґрунтованого планування видатків на заходи із формування суддівського корпусу та контроль за його діяльністю	<ul style="list-style-type: none"> – систематичні перерозподіли початкових кошторисних призначень, повернення невикористаних асигнувань; – розпорошення, відволікання фінансових ресурсів; – недотримання принципів оптимізації витрат, у тому числі шляхом концентрації ресурсів на пріоритетних напрямках діяльності; – неефективне управління коштами; – невідповідність приміщень встановленим вимогам; – неекономне та нерезультативне використання коштів 	високий

1	2	3	4
4.	Затвердження у кошторисах бюджетних асигнувань, не обґрунтованих розрахунками та/або без урахування реальної потреби	<ul style="list-style-type: none"> – недотримання принципів оптимізації витрат, у тому числі шляхом концентрації ресурсів на пріоритетних напрямках діяльності; – незабезпечення належними приміщеннями працівників секретаріату ВРП; – здійснення закупівель майна і послуг, які не передбачалися на етапі планування видатків та необхідність яких не підтверджена належними обґрунтуваннями; – утворення значної економії фонду оплати праці та суттєві диспропорції в умовах оплати праці; – неефективне використання коштів 	високий
5.	Незабезпечення належними приміщеннями працівників секретаріату ВРП	<ul style="list-style-type: none"> – недотримання встановлених санітарних правил і норм роботи щодо розміщення працівників секретаріату; – неукомплектованість штатних посад; – неякісне та несвоєчасне виконання службових обов'язків у зв'язку з перенавантаженням наявних працівників; – неефективне управління коштами 	високий
6.	Неукомплектованість штатних посад інспекторів, створення для них неналежних умов праці	<ul style="list-style-type: none"> – неналежне виконання повноважень ВРП; – тривалий строк розгляду дисциплінарних скарг і, як наслідок, значне їх накопичення; – неефективне використання бюджетних коштів 	високий
7.	Непроведення аналізу ефективності впровадження заходів енергозбереження на підставі натуральних показників та обсягів	<ul style="list-style-type: none"> – неекономне використання бюджетних коштів 	середній
8.	Відсутність належного внутрішнього контролю	<ul style="list-style-type: none"> – неефективне, непродуктивне, незаконне використання бюджетних коштів, порушення ведення бухгалтерського обліку; – зменшення відповідальності сторін щодо виконання повноважень; – неефективне управління коштами 	середній

Структура організаційно-управлінської побудови ВРП

